

ŽIVA ZAJEDNICA

lebendige gemeinde

95. Njemački katolički dan
Deutscher Katholikentag
Ulm, 16.–20.06.2004

ŽIVA ZAJEDNICA

lebendige gemeinde

List hrvatskih katoličkih zajednica u Njemačkoj
Zeitschrift der
kroatischen katholischen
Gemeinden in Deutschland
www.zivazajednica.de

60435 Frankfurt am Main
An den Drei Steinen 42 d
Tel.: (069) 9540480
Fax: (069) 95404824
E-Mail:

zivazajednica@t-online.de
kroatenseelsorge@t-online.de

Izdavač/Herausgeber:
Hrvatski dušobrižnički ured
Kroatenseelsorge in
Deutschland

Odgovara/Verantwortlich:
P. Josip Bebić

Glavni urednik/Chefredakteur:
Dr. Adolf Polegubić

Uredništvo/Redaktion:
P. Josip Bebić, Željka Čolić,
Stjepan Herceg, Ljubica
Markovica-Baban, dr. Adolf
Polegubić, Antonia Tomljanović-
Brkić, P. Jozo Župić

Graficka priprema/Layout:
Ljubica Markovica-Baban

Tisak/Druck:

Spengler's Druckwerkstatt GmbH
64572 Büttelborn

Godišnja pretplata s poštarinom/
Jahresbezugspreis incl. Porto: € 16,-
za ostale europske zemlje: € 22,-
za prekomorske zemlje: € 35,-
Bankverbindung:
Konto Nr. 129072 (BLZ 500 502 01),
bei der Frankfurter Sparkasse

Naslovnica:

U HKM Dortmund svi su potvrđeni
bili u narodnim nošnjama koje je
sašila pastoralna suradnica Kata
Djaković; snimio: A. Polegubić

Zadnja stranica:

Detalj s mora u Hrvatskoj;
snimio: A. Verzotti

ZAHVALA

ESSLINGEN

Pastoralna suradnica Mara Gongola u mirovini

U nedjelju 20. lipnja u Hrvatskoj katoličkoj Misiji Esslingen nakon 24 godine rada oprostila se pastoralna suradnica Mara Gongola, koja je otišla u zasluženu mirovinu. U prepunoj crkvi sv. Pavla okupili su se vjernici iz svih područja misije da se posljednji put zajedno s Marom u ulozi pastoralne suradnice okupe na svetoj misi. U dogovoru sa župnikom fra Ivanom svoje djelovanje u misiji htjela je završiti upravo s proslavom prve pričesti da trinaest prvopričesnika pripravi do oltara Gospodnjega. S velikim žarom je vodila svu brigu oko pripreme prvopričesnika, a to se najbolje vidjelo na misnom slavlju koje se odvijalo skladno, a na čemu su joj zahvalili i župnik, a još više vjernici i roditelji prvopričesnika.

Poslije mise je priređen prigodni program u povodu Marinog odlaska u mirovinu. Najprije su joj za sve zahvalila djeca vjeroučenici i pjevači iz dječjega zbora kojeg je Mara dugo godina vodila. Ona je

najviše voljela raditi s djecom, a koji su joj se na najbolji način zahvalili. U ime sve djece riječi zahvale uputila je Marina Čorić. Iz njezina kratkog govora vidjelo se koliko su je djeca poštovala. Mari su zahvalili i ovogodišnji prvopričesnici koje je pripravljalala za sakramente. U ime sve djece prvopričesnici Stjepan Sirovina i Kristina Marić predali su Mari dar u znak zahvalnosti. Zatim su se od Mare oprostili svi predstavnici hrvatskih zajednica na području misije gdje se slave svete mise na hrvatskom jeziku. U ime zajednice u Esslingenu riječ zahvale uputila je Vera Kešinović, u ime zajednice u Wernau Zorka Lovrić, u ime zajednice iz Kirchheima braćni par Vlasta i Dragutin Lederer, u ime zajednice Filderstadt Mila Vranješ i Pero Zovkić, a u ime zajednice Nürtingen i u svoje vlastito ime kao kolega od Mare se oprostio pastorani suradnik Tomo Tadić. Svi oni su biranim riječima pohvalili gospodu Gongolu i njezin rad i trud koji je uložila u izgradnju te hrvatske katoličke zajednice.

Svojoj suradnici zahvalio je i župnik fra Ivan Škopljanc-Maćina koji je istaknuo kako je u te tri i pol godine u Mari imao dobru i vrijednu suradnicu s kojom je lijepo surađivao. Istaknuo je da Mara nije bila u misiji tek zaposlenica već nadasve ona koja je sa žarom vodila brigu o misiji ali i svakom pojedincu i obitelji i da je toj zajednici dala sebe. Ona je postala nezaobilazni dio misijske zajednice, ali i ova zajednica u kojoj je od 1980. radila, postat će nezaboravni dio njezina života koji će uvijek nositi u sjećanju. Na kraju je svima riječi zahvale uputila i Mara Gongola, koje se osvrnula ukratko na svoj rad i život u toj zajednici i uputila poticajni govor posebno obiteljima da vode brigu o svojoj djeci i vjerskom odgoju. Program je završio pjesmom „Fala“ koju je otpjevao misijski zbor zajedno s cijelom okupljenom zajednicom.

Pastoralnoj suradnici Mari Gongoli zahvalnost za dugogodišnje pastoralno djelovanje u HKM Esslingen u ime hrvatske pastve u Njemačkoj i Hrvatskoga dušobrižničkog ureda upućuje i delegat o. Bebić. **N. N.**

• TURIZAM I KULTURA:

Kulturna
dimenzija
turizma

str.

8

• INTERVJU: Prof. Malkica Dugeč

Hrvatska – moj
snivani bijeli san
u školjci

str.

6

• REPORTAŽA: HKM MOERS

Čuvarica
vjerske i
nacionalne
pripadnosti

str.

10

XX. SVJETSKI DAN MLADEŽI:

Pokrenuti se, otvoriti oči i razumjeti svijet oko nas

Razgovor s Anom Arambašić

22

VJERA I MUDROST ŽIVLJENJA:

Preispitivanje

Gdje nema pitanja, sve zastane. Gdje nema propitivanja, nastupi oporavljanje već zauzetih stavova.

12

MEDITACIJA: Ivan Golub

Ima jedna tajna

23

IZ CRKVE U SVIJETU: Turska otvara — Kina zatvara

Turci se odlučuju ponašati otvorenije i primjenjivati demokratske zakone za sve, a u Kini je to još uvijek daleko.

4

SOCIJALNI SAVJETNIK:

Dozvola boravka (2)

25

BEITRÄGE IN DEUTSCHER SPRACHE:

P. Josip Bebić: Ferien für Körper und Geist

Pfr. Wolfgang Miehle: 95. Deutscher Katholikentag: „Leben aus Gottes Kraft“

13-15

Za vjernika i kulturna čovjeka vrijeme odmora je povezano s neprestanim otkrivanjem novoga, obogaćivanjem duha i spoznajnih vidika.

U otkrivanju sebe i svojih

Hrvati iz Zapadne Europe, kao i milijuni ljudi u svijetu, nakon odrađene godine žude za odmorom. Kroz ljetne mjesce sve je u pokretu. Tako prema podacima Svjetske turističke organizacije godišnje se zablježi više od 620 milijuna turista. Odlazak na odmor je postao nezaobilazni dio ljudskoga života. Ne idu ljudi samo na more, često odlaze i u planine, izmišljaju se lokacije kako bi se ljudima, umornima od svakodnevice osiguralo što više opuštanja i odmora. Hrvati iz inozemstva još uvijek najradije putuju na odmor u svoju domovinu. I nije to povezano uvijek samo s morem, u svemu je tome puno toga dubljega i sadržajnijega. Iako je život veliki broj Hrvata odveo s rodničkih ognjišta, barem se nakratko preko ljeta pokušaju vratiti sebi i svojim, često maštajući o svijetu koji su ostavili u svome zavičaju kada su se odlučili na odlazak. No, taj svijet više ne postoji, od njega su ostali tek blijedi obrisi. Ali čovjeku se nikada ne smiju oduzeti

snovi. Za vjernika i kulturna čovjeka vrijeme odmora je povezano i s neprestanim otkrivanjem novoga, obogaćivanjem duha i spoznajnih vidika. Jednom riječju, upoznavanjem svoje duhovne i kulturne baštine. Stoga je za vjernika sasvim razumljivo da će nastojati pohoditi crkve i svetišta te u zajedništvu s drugima sudjelovati u molitvi. Zato se za domovinska svetišta može s pravom kazati kako su mjesta povezivanja domovinske i iseljene Hrvatske, u kojima Hrvati katolici pronalaze svoje životno nadahnuće i ispunjenje, otvorenost prema drugima. Nedavno su to pokazali i sudjelovanjem na 95. Njemačkom katoličkom danu u Ulmu, a često i u drugim prigodama, i to uvijek sa svojim prepoznatljivim obilježjima. Nije li to ujedno i ponajbolji način ispravnog shvaćanja integracije? Sve ostalo bi išlo u bezličje, izguljenost u moru različitosti. Neka i ovogodišnji odmor u domovini bude povezan s ponovnim otkrivanjem sebe i svojih! **Urednik**

Iz delegatovog Duhovnog poticaja

Praznici za tijelo i dušu

Drage sestre i braćo!

Sada nastupa dugo očekivano i zasluženije vrijeme odmora. Oslobođeni radnih obveza možemo se opustiti i odvojiti od briga svakodnevice; možemo raditi ono što inače ne možemo. Crkva ne naučava samo da „onaj tko radi ne treba ni jesti“, nego i da onaj tko je radio treba jesti, odmoriti se i provešeliti se. I za naše mlade — učenike i studente — došlo je vrijeme kad škole i fakulteti zatvaraju svoja vrata pa su za duže vrijeme oslobođeni obveze učenja. Da bi se opustili, plivaju, šecu, igraju se, idu u razgledanja, čitaju kakvu lijepu knjigu, dušu odmaraju na suncu ili u hladu kao u mreži za ležanje. Posve razumljiva želja mojih sunarodnjakinja i sunarodnjaka koji rade u Njemačkoj jest otputovati „kući“ obitelji, rođacima i prijateljima unatoč drugim mogućnostima koje im Europa nudi. Roditelji tih mladih ne žele otkrivati nove svjetove, uzbudljive umjetnine ili drugačiji način života. Njih pokreće potreba za si-

gurnošću domovine (zavičaja) i da u obitelji skupe snagu za svladavanje novih životnih zadaća koje ih očekuju u gostinskoj zemlji. Crkva neprestano podsjeća da u našem ubrzanom i industrijaliziranom svijetu ne zaborave na trenutke opuštanja posebno poštivanjem i slavljenjem nedjelje. Ondje gdje susrećemo Boga nalazimo sebe same. Tko se usudi ući u pustolovinu samotražanja, tko za sobom ostavlja buku i vrištanje i odriče se svijeta, taj ima izglednu priliku ovladati svojim životom. Otkrit će doduše da je ponešto trulo ili nedovršeno, ali će oćutjeti prisutnost Božju i tako u tišini susresti Boga. U taj će susret biti onda uključeni ljudi i stvari koje nas okružuju i koje nam pripadaju. A sada svima vama želim vesele dane odmora i oporavka. Neka vas Bog čuva svih pogibljih tijela i duše i dopusti vam da se zdravi i bogato obdareni vratite u ono mjesto zemlje u kojoj radite gdje trebaju vas kao osobu i vaše sposobnosti. **Vaš fra Josip Bebić**

Turska otvara — Kina zatvara

Dok su se Turci odlučili ipak ponašati otvorenije i u neku ruku početi primjenjivati demokratske zakone na sve građane, u Kini o tome još ne može biti niti spomena.

Kao i uvijek u povijesti: dok jedni otvaraju, drugi zatvaraju. U tom se kontekstu mogu gledati i najnovija događanja povezana s crkvenim djelovanjem u dvije zemlje — u Turskoj i u Kini. No, dok su se Turci — po svemu sudeći i iz političkih razloga približavanja Europskoj uniji — odlučili ipak ponašati otvorenije i u neku ruku početi primjenjivati demokratske zakone na sve građane, u Kini, kojom vladaju komunisti čini se o tome još ne može biti niti spomena.

U turskoj povijesti još nijedan predsjednik vlade nikada nije primio katoličke biskupe. Zato se i susret između turskih katoličkih biskupa svih obreda, te turskoga premijera Recepta T. Erdogana 21. lipnja u svim medijima spominje kao „premijera“ ili „povijesni susret“. U tijeku susreta u Ankari katolički biskupi založili su se za pravno priznanje Katoličke Crkve, dok je turski premijer Erdogan dao do znanja da računa i na pomoć kršćana u približavanju te većinski muslimanske države Europskoj uniji. Biskupi su u tom kontekstu uputili turskoj vladi zamolbu da što prije uskladi zakone prema „standardima Europske unije“. Najviše problema Turska u pregovorima sa zemljama članicama EU i ima zbog zakonskih pitanja. U potpuno „srdačnoj atmosferi“, kako je izjavio glasnogovornik Turske biskupske konferencije mons. George Marovich, biskupi su predsjedniku vlade iznijeli poteškoće i zabrinutost katolika u Turskoj. Biskupi su premijeru potvrdili da im je najvažnije da ih se pravno prizna, te su predložili osnivanje bilateralnoga povjerenstva ili komisije, koja bi rješavala ta pitanja. Kako je za misijsku agenciju Fides izjavio mons. Marovich, premijer Erdogan je biskupe zamolio da pomognu Turskoj u procesu integracije u Europsku uniju. No, biskupi u Turskoj to čine već ionako godinama, što su prenijeli i premijeru, ističući da je upravo na njihovo insistiranje Turska biskupska konferencija postala članicom i Vijeća europskih biskupskih konferencija (CCEE), čiji je predsjednik churski

biskup Amedée Grab, a prvi potpredsjednik zagrebački nadbiskup kardinal Josip Bozanić.

Susret u Ankari — „zaglavni kamen“

Mons. Marovich susret u Ankari smatra „zaglavni kamenom“ u novijoj povijesti Katoličke Crkve u Turskoj. „Premijeru smo rekli da se zauzimamo za integraciju Turske u Europsku uniju, a naša biskupska konferencija već je član Vijeća europskih biskupskih konferencija, CCEE-a. Taj je podatak razveselio Erdogana. Sada očekujemo osnivanje bilateralne komisije, koja bi mogla uvelike olakšati naš rad“, rekao je za Fides mons. Marovich. Katolici su sada veliki optimisti, a njihova su očekivanja usmjerena prema mogućnosti uspostave bilateralne državne i crkvene komisije koja bi im trebala zakonski olakšati život. Na susretu Erdogan je prenio biskupima da bi oci asumpcionista uskoro mogli ponovno ući u posjed svojih imanja i zgrada koje su im oduzete u Istanbulu. „To je pozitivan signal, koji nas ispunjava nadom“, ustvrdio je mons. Marovich. U doba takozvane „Tanzimatovih reforma“ u Osmanskom carstvu u 19. stoljeću, došlo je do pravnoga izjednačavanja kršćana i muslimana. To je pridonijelo procvatu kršćanstva i rastu svih kršćanskih Crkava. Upravo u tome razdoblju kršćani su smjeli stjecati i posjedovati dobra i kupovati ili graditi svoje crkve i druge potrebne zgrade. U republikansko doba došlo je do „obrata“ u ponašanju vlasti prema kršćanima, pa su pod raznim izlikama, i uz velike predrasude, oduzimate prvo zgrade, pa posjede, a čak i crkve koje su onda „prenamijenili“ u druge svrhe. Katolička Crkva u Turskoj danas nije tako brojna, ali obuhvaća vjernike latinskoga (zapadnog), grkokatoličkog, armenskoga, kaldejskoga, sirskega i maronitskoga obreda. Službene podatke o broju kršćana u Turskoj — kao i o broju pripadnika ostalih vjerskih zajednica — nije moguće dobiti. Od 66 milijuna stanovnika, u Turskoj živi oko 98 posto muslimana, a kršćana

je tek negdje oko 0,6 posto, navodi Fides. Brojni kršćani u Turskoj žive anonimno, a zbog diskriminirajućih zakona ne mogu ući u turski parlament, niti ostvariti vojničku karijeru.

U Kini opet uhićeni crkveni službenici

I dok Turska polako otvara svoja vrata i razmišlja o priznavanju vjerskih sloboda, u Kini vlastodšci i dalje „stežu“. Zato se Kina ne može smatrati pravnom državom, jer ne poštuje ljudska prava. To je mišljenje vidljivo iz jasnoga stava kojega je u izjavi za javnost 23. lipnja iznio glasnogovornik Svete Stolicе Joaquín Navarro-Valls. „Od 28. svibnja nema nikakvih vijesti o 84-godišnjem biskupu Xuanhua, kojega su odvele policijske snage. Biskup koadjutor iz Xiwanzija pritvoren je od 2. do 12. lipnja, dok su biskupa Zhengdinga vlasti zadržale pet dana. Sveta Stolica osjeća duboku žalost zbog tih mjera, za koje nije priopćen nikakav razlog. One su nepojmljive u pravnoj državi i proturječe onim pravima osoba, osobito pravu na vjersku slobodu, koja su potvrđena u brojnim međunarodnim dokumentima, koje je potpisala također i NR Kina“, piše u izjavi vatikanskog glasnogovornika. Kineski ustav nije „velikodušan“ u pogledu vjerskih prava. On zabranjuje sve ono što bi moglo remetiti „javni“ poredak. Isto tako, zabranjuje sve ono što bi moglo smetati državnome „odgojnom sustavu“, koji je jednako tako prožet jednom jedinom i isključivom, komunističkom ideologijom. Unatoč strogim mjerama, progonima i uhićenjima, broj katolika u Kini procjenjuje se na oko 12 milijuna. Ono što brine kineske vlastodršce vjerojatno je i činjenica da sve više nestaje „oštra“ podjela između onih katolika koji su vjerni Vatikanu (iz tzv. „podzemne Crkve“) i katolika koji pripadaju tzv. „patriotskoj Crkvi“, bliskoj komunističkome režimu. Sveta Stolica već godinama nastoji, na različitim razinama, uspostaviti kontakte i diplomatske odnose s tom najmnogoljudnijom zemljom na svijetu.

M. K.

Domovina u molitvi i zahvali

„Vjernici su pozvani njegovati vjeru kojom će djelotvorno utjecati na kulturna, gospodarska, socijalna i politička područja, radosno prenositi vjeru novim naraštajima i promicati kulturu života“, kazao je kardinal Bozanić.

Diljem Hrvatske proslavljen je Dan državnosti 25. lipnja. Misu u crkvi sv. Marka u Zagrebu predvodio je kardinal Josip Bozanić. U nazočnosti visokih državnih dužnosnika, upozorio je na probleme s kojima se hrvatsko društvo sučeljava. Posebno se osvrnuo na problem mladih koji ginu u prometu. Jer od završetka Domovinskog rata u prometu je stradalo osoba približno onim u Domovinskom ratu. Središnja proslava održana je u Vukovaru. Uz najviše vojne počasti, misno slavlje predvodio je mons. Marin Srakić. I ove godine Hrvatska je bogatija za 45 novoza-ređenih svećenika. Brojni su zaređeni 19. lipnja, zatim pojedini već tradicionalno na blagdan apostolskih prvaka sv. Petra i Pavla. Crkva u domovini proslavila je u Rijeci 1700. obljetnicu mučeništva sv. Vida u utorak 15. lipnja. Prvi put na središnjem riječkom Trgu Republike uz mnoštvo vjernika, dvadesetak biskupa predvođenih mjesnim nadbiskupom mons. Ivanom Devčićem, apostolskim nuncijem Franciscom Javierom Lozonom i brojnih svećenika riječke nadbiskupije misno slavlje predvodio je predsjednik Hrvatske biskupske konferencije zagrebački nadbiskup kardinal Josip Bozanić. U propovijedi kardinal Bozanić pozvao je vjernike da ponovno otkriju oslobađajuću poruku evanđelja. „Vjernici su pozvani njegovati vjeru kojom će djelotvorno utjecati na kulturna, gospodarska, socijalna i politička područja, radosno prenositi vjeru novim naraštajima i promicati kulturu života nasuprot kulture smrti“, kazao je kardinal Bozanić. Drugog dana, 16. lipnja, dvadesetak vjernika primilo je brončane medalje sv. Vida koje se dodjeljuju zaslužnim vjernicima riječke nadbiskupije.

Franjevačka Bosna nema straha za budućnost

Diplomatski i vizitatorski susreti privlačili su posebnu pozornost tijekom lipnja. Bosanske franjevece pohodio je generalni ministar Reda manje braće fra Jose Rodriguez Carballo u pratnji generalnog definitora fra Šime

Samca. General Rodriguez susreo s bosanskim franjevcima te je upoznat s njihovim djelovanjem u novonastalim poratnim prilikama: u pastoralu, odgojnom radu, školstvu, izdavaštvu, karitativnoj i drugim djelatnostima. Prigodom posjeta Sarajevu i susreta s franjevačkim podmlatkom istaknuo je da Bosna Srebrena može biti mirna dok ima takvu „franjevačku vojsku“. Poseban odjek u domovini imao je susret kardinala Bozanića s Hrvatskim nacionalnim vijećem i s Hrvatskim akademskim društvom u Beogradu za vrijeme njegova sudjelovanja na godišnjem susretu generalnih tajnika Vijeća europskih biskupskih konferencija. Prigodom susreta predstavljeno je stanje u kojem žive Hrvati na području Srbije i Crne Gore. Kardinal Bozanić iskazao je veliko razumijevanje za težak položaj Hrvata te im dao potporu nastojanjima da se na kvalitetan način očuva hrvatski identitet na tom području.

Akcija za izgradnju Gospi-ne bazilike u Kninu

I ministar vanjskih poslova dr. Miomir Žužul prigodom posjeta Papinskom hrvatskom zavodu sv. Jeronima u Rimu iskazao je poštovanje svemu onome što je u tom Zavodu učinjeno za Hrvatsku. Diljem Hrvatske i Bosne i Hercegovine proslavljen je blagdan sv. Antuna. U hercegovačkom svetištu na Humcu okupili su se brojni vjernici, a misno slavlje predvodio je glavni urednik „Naših ognjišta“ fra Gabrijel Mioč. Sv. Anto proslavljen je diljem Bosne i Hrvatske. Posebno je svečano bilo u mladom antunovskom svetištu u Sesvetskim Selima gdje su misna slavlja predvodili nuncij Francisco Javier Lozano i vojni ordinarij Juraj Jezerinac. Na splitskom Poljudu misu na Antunovo predvodio je nadbiskup mons. Marin Barišić, a u Kninu je pokrenuta akcija za izgradnju Gospi-ne bazilike. Prigodom dara od 100.000 kuna društva „Hrvatska žena“ gvardijan kninski fra Petar Klarić i župnik o. Ivan Nimac kao znak zahvalnosti uručili su zastavu s kninske tvrđave predsjednici društva prof. Ljilji Vokić.

Prvi studij u Europi

Papinski nuncij u Irskoj Giuseppe Lazzaroto posjetio Vojni ordinarijat u Republici Hrvatskoj. Susreo se vojnim ordinarijem Jurjem Jezerincem i njegovim užim suradnicima. Iskazao im je posebnu zahvalnost i čestitao za ovogodišnju zauzetost oko međunarodnog vojnog hodočašća u Lurdu. U Zagrebu je predstavljen projekt postdiplomskog studija „Management neprofitnih organizacija i socijalno zagovaranje“ koji će se moći studirati na Katoličkom bogoslovnom fakultetu u Zagrebu. To je prvi takav studij u Europi, a nastao je u suradnji Hrvatskoga Caritasa i visokoškolskih ustanova u Hrvatskoj. Za početak će ga financirati Njemačka vlada posredovanjem njemačkog nacionalnoga Caritasa. Nova metoda liječenja neplodnosti predstavljena je u Hrvatskoj 19. lipnja. Temelji se na prihvatljivom kršćansko-moralnom i etičkom stajalištu.

Nad Istrom izvršeno nasilje

Znanstveni skup pod nazivom „Identitet Istre — ishodišta i perspektive“ održan je u Puli na Filozofskom fakultetu 17. i 18. lipnja. Na skupu je prikazana kulturna baština Istre i onoga što je određuje. Kada se govorilo o nasilju nad hrvatskim identitetom Istre tijekom proteklog stoljeća, istaknuto je kako je Istra zbog zemljopisnog položaja, geopolitičkog značaja i u kontekstu sudara različitih međunarodnih interesa bila izložena mnogobrojnim vrstama nasilja koja su bila usmjerena na njezinu državnu pripadnost, demografsku strukturu te gospodarski i društveni razvoj.

Vjernici Zadarske nadbiskupije na čelu s nadbiskupom mons. Ivanom Prendom hodočastili su u Vukovar i druga stradala područja u istočnoj Hrvatskoj. Oko 650 vjernika obišlo je Vukovar, Đakovo i Srijemsku Mitrovicu. Promicatelj apostolata obitelji i života mons. Marijan Majstorović preminuo je 4. lipnja u Slavonskom Brodu gdje je pokopan 7. lipnja. A.O.

RAZGOVOR S HRVATSKOM PJSNIKINJOM PROF. MALKICOM DUGEČ

Hrvatska – moj snivani bijeli san u školjci

Hrvatska pjesnikinja prof. Malkica Dugeč rođena je 3. lipnja 1936. godine u Zavidovićima. Zbog aktivnog članstva u Matici hrvatskoj i mnogih javno zastupanih istina o hrvatskom jeziku i državi Hrvatskoj te zbog podupiranja rada svoga supruga prof. Bože Dugeča na mjestu predsjednika Ogranka Matice hrvatske u Donjem Miholjcu ozbiljno joj je u bivšem sustavu prijetilo uhićenje te je pet mjeseci nakon suprugova bijega bila primorana napustiti domovinu. Od 1972. živi u Stuttgartu. Objavila je deset knjiga poezije te je zastupljena u brojnim antologijama i leksikonima. Član je Društva hrvatskih književnika.

Pjesnici — „vječno treptanje u svijetu“

Žz: Što za Vas znači biti hrvatskim pjesnikom?

Prof. Dugeč: Hrvatski pjesnici još od prvih početaka pismenosti, za koje neki tvrde da sežu čak u 3. stoljeće, pa sve do danas uvijek su se iznova potvrđivali. Vezani su ne samo sudbinom krvi i tla, već i neuobičajenom snagom, sposobnošću da pjesničkom riječi spajaju raznolikosti življenja, natkrilili su domovinske granice te da se, prodirući i kroz neprobojne bedeme, unjedre i u najudaljenije kutke svijeta, zračeći plemenitošću, širinom spoznaja i čistoćom zagonetne riječi hrvatske što uz svako ljudsko srce žudi dobrotom prionuti. Biti hrvatskim pjesnikom, širiti, veličati i oplemenjivati hrvatsku poetsku riječ, kazujući njome svoja viđenja, svoje vizije i saznanja o povijesnom hodu hrvatskoga roda

prema Svjetlu, Slobodi, Dobroti i smirenju u vlastitom domu, u kojem je obična, svakodnevna sreća u krugu najbližih sama po sebi razumljiva — nije samo čast i povlaštenost darovitih, obrazovanih i u domovinu besmrtno zaljubljenih pojedinaca. To je i obveza kako prema onima koji nam namiriše blagodatni zemlje i riječi hrvatske, tako isto i prema sadašnjima s kojima dijelimo kruh svagdašnji, s kojima živimo ovu Hrvatsku koju neoskrvnuću požudama zlobnika moramo ostaviti svima koji će iza nas doći. Stoga su pjesnici ne samo „čudenje u svijetu“, već i „vječno treptanje u svijetu“ — kako reče hrvatski pjesnik Antun Branko Šimić. Otkako pišem pjesme, a počela sam ih objavljivati u ranoj mladosti, smatrala sam i ja svojom osobnom obvezom i čašću što kroz hrvatsku poetsku riječ mogu iskazivati najdublje osjećaje ljubavi i privrženosti prema domovini, darivajući se tako i njoj i — Vječnosti.

Žz: Recite nešto o svom pjesničkom i životnom putu?

Prod. Dugeč: Nakon što su moje prve pjesme 1952. god. bile emitirane preko Radio Zagreba, čiji je urednik bio Božo Milačić, prva je pod naslovom „Rekao bi netko“ bila objavljena u zagrebačkom „Studentskom listu“ 1953., a nakon čega je slijedio čitav niz objavljenih u zagrebačkom srednjoškolskom listu „Polet“. Nažalost, samo jedna jedina („Rekao bi netko“) je ostala sačuvana i po prvi puta pojavila se u mojim „Izabranim pjesmama“ (Zagreb, 2003.) koje je priredio i pogovor napisao nedavno preminuli hrvatski književnik Dubravko Horvatić. Premda je već 1953. u časopisu „Krugovi“ književnik i književni kritičar Nikola Miličević napisao osvrt na prvih 10 brojeva „Poleta“, gdje se vrlo pohvalno izrazio i o mojim pjesmama, tek 1960. godine, službujući kao profesorica hrvatskoga jezika i književnosti u Požegi, počela sam (u „Požeškom listu“) opet objavljivati svoje pjesme. I tu, u toj pitomoj, lijepoj „Zlatnoj dolini“ izašao je godine 1960. moj prvi jenac, prva stihozbirka „Crveni biseri“. Zbirka je posvećena mome suprugu prof. Boži Dugeču no ipak, svi oni koji budu pratili moj daljnji životni

(i pjesnički) put, doznat će da su ga neke od pjesama iz ove zbirke gotovo proročanski i pretskazale.

1971. — posijano sjeme hrvatske slobode

Žz: A onda je nastala pjesnička šutnja?

Prof. Dugeč: Skoro četvrt stoljeća trajala je moja prividna pjesnička šutnja. Bilo je to vrijeme učenja, odgajanja mladih naraštaja, borbe za egzistenciju i nacionalnog sazrijevanja. Istina, i tada sam pisala pjesme, ali niti jednu nisam objavila. Preokret od šutljivog, neupadljivog profesora srednje škole u buntovnog sanjara slobodne i neovisne države Hrvatske potaknuli su ne samo zbilja nesklona Hrvatima, već konkretno i Deklaracija o nazivu i položaju hrvatskoga književnog jezika, tiskana u „Telegramu“ 1967., zatim štrajk hrvatskih sveučilištaraca u Zagrebu, pojava Tomičićeva „Hrvatskog književnog lista“, zatim „pojava“ Hrvatskog tjednika“, nicanje ogranka Matice hrvatske, dakle: Hrvatsko proljeće koje je usred svoga veličanstvenog svehrvatskog hoda prema slobodi, demokraciji i čovječnosti bilo prigušeno, ušutkano nakon sjednice u zloglasnom Karadorđevu.

Policijski pretresi stanova, uhićenja, mučenja po jugoslavenskim tamnicama, hajka na hrvatske studente, intelektualce, na članove Matice hrvatske, prijetnje otkazima s posla, montirani sudski procesi s izricanjem drastičnih dugogodišnjih kazni, sve je to bila i moja svakodnevica protiv koje se bunio zdrav razum i o čemu se više nije moglo i nije smjelo šutjeti. Iznosili smo svoj buntovni san o slobodnoj, socijalno pravednoj i demokratskoj Hrvatskoj, Hrvatskoj „ljudskoga lika“ u kojoj se „pjeva i živi“, u kojoj „unuci nisu više za grijehe otaca krivi“, o Hrvatskoj „bez tamnica za duh slobode“. Tek pri koncu 1971., nakon Karadorđeva, shvatili smo da je moj osobni kao i san svih hrvatskih slobodoumnika snivan u nevrijeme, prerano pa su i posljedice bile tragične: mnogi su završili u tamnicama, mnogi ostali bez posla, a mnogi spašavali život bijegom u inozemstvo. Među ovima smo bili moj pok. suprug i ja. Ipak, svi smo se

Snimio: A. Polegubić

s pravom mogli tješiti saznanjem da je naš buntovni san ipak ispričan, da je 1971. posijano sjeme slobode palo na plodno tlo i da će kada-tada niknuti. Dvadeset godina kasnije pokazalo se da smo zaista bili u pravu.

Žz: Godine izbivanja — prokletstvo ili blagoslov?

Prof. Dugeć: Emigracija, tuđina nepravедno je i zlo kobi dosuđivana Hrvatima i zato nikada nije mogla postati željeno ozračje za kojim žudi ranjena duša pjesnika i svako ojađeno srce. Ne želeći zamarati opisima svoga dugogodišnjeg strepnjama ispunjenog emigrantskog života, namjera mi je samo istaknuti kako se i u tim neprirodnim uvjetima nametnutog izvandomovinstva ipak radala pjesma kao „krik ranjene duše“, kao poticaj, nada, utjeha, kao potreba i lijek, ali i kao borbeni zov te često i jedini dodir s naslućenom domovinom slobode. Živeći u doba kada su mnogi moji suputnici-pjesnici dijelili sa mnom emigrantsku sudbinu bila mi je čast što je i moj pjesnički glas odzvanjao zajedno s njihovim, zajedno s onima koji su upravo kroz hrvatsku pjesničku riječ naviještali slobodu Hrvatske. I tako, sve od 20. svibnja 1972. kada sam stigla u Stuttgart pa sve do danas živim u tuđini. Istina, i u tome „prokletstvu tuđine“ moj suprug Božo sa mnom je dijelio svoje domoljubne zanosе i čežnje ali i osamljenost hoda prema domovinskim vidicima, sav sjaj i bijedu emigrantskog života. I bio mi je ne samo potpora u životu, politički istomišljenik i prijatelj, već i moja traj-

na pjesnička inspiracija, čovjek koji je zajedno sa mnom sanjao povratak u sretnu i slobodnu Hrvatsku, beskompromisno se, sve do zadnjeg daha, boreći za svoje ideale. Nije imao sreću dočekati i njihovo ostvarenje. Preminuo je 17. ožujka 1990., pred samo svanuće slobode. Gotovo da i nema niti jedne moje stihozbirke u kojoj se ne nalazi i poneka pjesma njemu posvećena. Neizmjerenu tugu i spoznaju o njegovu konačnom odlasku iz života najdublje sam osjetila kada sam, nakon skoro 19 godina emigracije, po prvi puta stupila na hrvatsko tlo, u slobodnu državu Hrvatsku. Radovala sam se poput malog djeteta, ali i plakala suzama radosnicama, žaleći iz dubine što njega nije bilo da podijelimo radost povratka.

Nepresušna čežnja za Hrvatskom

Žz: Za Vas se kao pjesnikinju znalo reći da ste „opsjednuta Hrvatskom“?

Prof. Dugeć: Pokojni hrvatski pjesnik Vinko Nikolić, osvrćući se na moje domoljubno pjesništvo, rekao je da sam

Vjera u Boga, kako u prošlosti tako isto i danas, nije za mene imala samo duboko religiozno, već i općeljudsko značenje, jer vjerujući u Boga, ja sam vjerovala i u čovjeka, u dobrotu, u ljubav.

„opsjednuta Hrvatskom“, misleći pri tome na moju trajnu, neizmjerenu, najčešće bolnu čežnju za slobodnom i sretnom, dohvatljivom Hrvatskom, a što je nedvosmisleno izbijalo iz gotovo svake moje pjesme. Ponekad se ta čežnja pretače u ljubav i prelazi iz najtananijih osjećaja privrženosti u vulkan bijesa, u gotovo neobjašnjivu suprotnost između ljubavi i prokletstva, zanosa, kletve, a samo zato što iščekivanje, traženje sanjane Hrvatske odviše dugo traje. U tome traženju, dozivanju prolazi skoro jedan cijeli ljudski vijek. No u trenucima kada ju veličam, kada odom slavim njenu ljepotu ili pak kada pjevam o muževima i ženama, o posjedjeloj djeci kao boricima i žrtvama Domovinskog rata, o čitavoj jednoj ratnoj Hrvatskoj, ja zapravo sanjam svoj san o sretnoj, dobroj i očovječenoj Hrvatskoj, o svojoj domovini u koju će svi Hrvati biti besmrtno zaljubljeni i do kraja života njome opsjednuti — pa makar morali

živjeti i na kraju svijeta. A kada se pričinilo da je moj i san svih Hrvata dosanjan, kada je uskrsnula željena slobodna država Republika Hrvatska, jedva da smo se otrgnuli grozomnim doživljajima prošlosti, već su se opet nad njom crni oblaci nadvili. Nametnuti Domovinski rat kao i sve ono što se zbivalo ili zbiva u Hrvatskoj — nisu me ostavljali ravnodušnom. Prateći ratne vijesti iz Hrvatske, posjećujući je, pomažući i konkretno njenu obranu, opet sam se pjesmom oglašavala boreći, uočavajući, snatreći. Konačno, Domovinski rat je bio naša zajednička sudbina, a ostao je i našim zajedničkim zavjetom pred Bogom i pred licem svoga naroda da se ni jedna žrtva, ni jedan život za Hrvatsku ne smiju zaboraviti. Iako je Domovinski rat ostavio krvave ožiljke u svim hrvatskim srcima, a krvave rane zlobe i nečovještva još nisu zacijelile, ja ipak vjerujem u stvarnu i duhovnu ljepotu Hrvatske, u ljubav i dobrotu ne prestajući snivati svoj bijeli san u školjci.

Žz: I za kraj: značenje vjere u životu Malkice Dugeć?

Prof. Dugeć: Vjera u Boga, kako u prošlosti tako isto i danas, nije za mene imala samo duboko religiozno, već i općeljudsko značenje, jer vjerujući u Boga, ja sam vjerovala i u čovjeka, u dobrotu, u ljubav. Pokazalo se da me u gotovo svim životnim nedaćama upravo i jedino vjera spašavala od zlih misli, sumnje, zlih djela i, prosvjetljujući mi duh, pomagala uzdizati se iznad njih. No pravu, istinsku vrijednost vjere otkrila sam tek gubitkom domovine i bijegom u emigraciju. I upravo u trenucima kada sam mislila da sam potpuno osamljena otkrila sam da postoji jedan miran kutak gdje su i ljudi poput mene uvijek dobro došli. Bila je to naša misija u Stuttgartu. Tu se slušala hrvatska riječ, bez straha se pjevale hrvatske vjerske i svjetovne pjesme, držala predavanja o vjeri, kulturi i povijesti hrvatskoga naroda; tu se djecu i mladež poučavalo religijskoj kulturi, krasnoslovu pjesama, plesu. Tu se kroz vjeru njegovala hrvatska kulturna baština, očuvao hrvatski narodni identitet. Tako je značenje vjere za mene osobno dobivalo šire dimenzije, sve veće vrijednosti, ali ne samo u trenucima osobne boli i nesreće, radosti ili ushićenja, već i u činu molitve u znak zahvalnosti za taj veliki Božji dar.

Razgovarao: Adolf Polegubić

Piše: dipl. teolog Marijan Jelenić, pročelnik Odbora za pastoral turizma Hrvatske biskupske konferencije

Kulturna dimenzija turizma

Fenomen turizma

Turizam kao fenomen našega vremena je u trajnom porastu. Suvremeni je način života u gradovima, uredima, tvornicama, sumoran i tjeskoban, nalik životu u kletki. I zbjegovci na nekim razvikanim lokacijama u gradovima ne rješavaju želju za slobodom. Isto ne ni tele i video iluzije, koje privlače radoznalost, ali se, nažalost, pretvaraju samo u fatamorganu. Zato čovjek čežne za izlaskom iz takvog načina života. Uza sav rizik putovanja i trošak nastaje turizam. Već sada, prema izvještaju OMT (Organisation Mondiale du Tourisme) preko granica vlastitih zemalja putuje 620 milijuna ljudi.

Trostruka čovjekova dimenzija

Čovjek ima potrebu percipirati svim sjetilima da bi dohranjivao svoju dušu, a zdrava duša opet ima svoje duhovne potrebe. Čovjek živi tri dimenzije: tjelesnu, duševnu i duhovnu. Tijelo se osjeća dobro u prirodi, u dobroj klimi, krijepi zdravim jelom, na zraku, u tišini, snaži se aktivnošću. Zadivljujuće je mnogo učinjeno u Hrvatskoj za tu čovjekovu dimenziju. Izgrađeni su smještajni kapaciteti, infrastruktura, prometnice, razvijena je gastronomija i stanovita ugostiteljska kultura.

Duša, međutim, uživa u novim spoznajama i moralnim odlukama. U novim krajolicima, u prirodnim ljepotama, u izlasku i zalasku sunca, u prirodnim mijenama, u godišnjim dobima, u vidicima i horizontima, što je u gradu sve skriveno „djelom ljudske ruke“. Čovjek se u prirodi istodobno osjeća maljušnim i beskonačno velikim jer tu u biti ništa ne može mijenjati, a svojom spoznajom, čežnjama i slobodom sve to nadilazi. Dolazi do osjećaja poniznosti, — tj. realnosti i samodostojanstva što mu nitko u toj mjeri ne može odraziti kao priroda. Prirodu treba njegovati ne samo kao dom u kojem se može biti, nego i sredstvo samostvarenja.

Naša je priroda zadivljujuće lijepa. Ali mi od prirode, nažalost, pro-

dajemo samo sunce. Prirodu treba čuvati ne samo od smeća nego i od izobličavanja. Treba u svakom kraju uz prirodu pokazati i ljudske sudbine, pogotovo one slavne i podsticajne, da bi čovjek mogao osjetiti „da i on može“ kad su mogli drugi. Kao što i od minerala iz zemlje znamo stvarati hranu, tako treba od prirodno-povijesnih okolnosti, ponuditi „menu“ koji osnažuje namjernika.

Za takvu ponudu imamo bezbroj mogućnosti. Primjerice na Lirskom kanalu živjela su tri sveca, na padinama je Učke rođen sveti Jeronim ko-

Naša je priroda zadivljujuće lijepa. Ali mi od prirode, nažalost, prodajemo samo sunce. Prirodu treba čuvati ne samo od smeća nego i od izobličavanja.

ji je preveo Sveto pismo, najprodavaniju knjigu na svijetu. Na Trsatu su Kružići stvorili sigurno gnijezdo, samo je u Istri bilo 540 pretpovijesnih gradina, a koliko ima po Hrvatskoj kula, koliko tragova bitaka, koliko mučenika i junaka! Svaki se čovjek mora boriti u životu!

Dio je duševne ponude i naše književno blago, bilo pisane ili usmene književnosti. Tko je kada govorio turistima o Velom Joži, o toj iskonskoj težnji naroda za autonomnošću, o mukama koje su trpjeli koloni u Pazinskom kaštelu, o biskupu Jurju Dobrili koji spašava pokrajinu od gladi i Hrvate od asimilacije? Ali sve to treba iznijeti kao ljudsku problematiku, ne kao moguće vrijeđanje pripadnika drugih naroda. To je taj povijesni exodus koji nikada ne prestaje, to je traženje slobode.

Naravno u ponudu spadaju sva postignuća jednog kraja i jednoga naroda: običaji, graditeljstvo, folklor, poslovice, statuti, komunalna i županijska uprava, pravi običaji. A koliko je toga postignuto da se narod održi na ovoj povijesnoj vjetrometini!

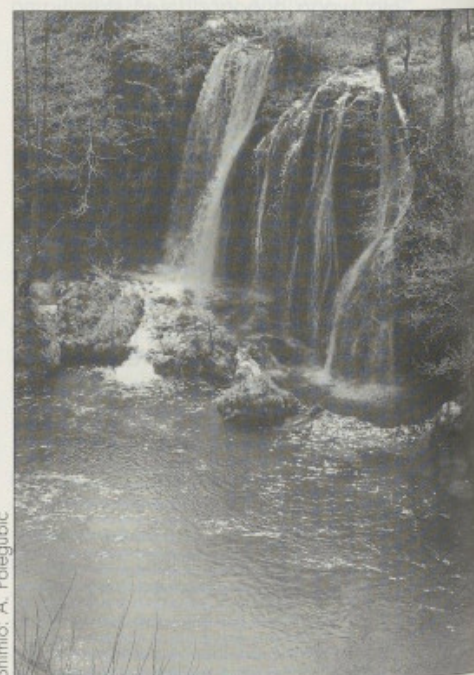
Turistička zajednica ili Privremena komora Hrvatske bi trebala raspisati

natječaj za takve tekstove da se napišu alternativni vodiči. I sve bi to trebali pedagozi obučiti u „menu“ kakav se inače nudi u razvijenom svijetu.

Religiozna baština

Čovjek ima i religioznu dimenziju, duh, sposobnost čežnje i postignuća vječnoga i beskonačnog života. Inače bi potreba za srećom, za pravdom, za istinom bile u prazno. Ima potrebu za onostranim, iznadsvjetskim, za prisnu vezu s Onim koji je sve sazdao i rukovodi. I suvremeni čovjek ima te potrebe. To je sasvim jasno nakon ere ateizma kada se zbila „eksplozija duhovnosti“, ljudi vjeruju i u najbanalnije stvari. Pojava hedonizma, panseksualizma, voajerizma, svih mogućih sekta, znakovi su duhovne gladi. Turistima je, domaćim i stranim, neophodan duhovni „menu“.

Tragova duhovnosti kod nas ima neobično mnogo. Da navedem samo primjer Istre, najturističnije regije Hrvatske. U Istri je bilo šest biskupija s više od 450 biskupa, 26 kaptola, 1500 crkava, 28 benediktinskih samostana, tisuće relikvija, mnoštvo kipova, tisuće oltara, tisuće bratovština. Još i danas ima 500 crkava, 200

Snimio: A. Polegubić

Hrvatska posebno oduševljava svojim prirodnim ljepotama

zvonika, više tisuća kipova, stotine slika inih predmeta inventara. A sva je sakralna baština „materijalizacija“ ili „utjelovljenje“ vjere, odraz silnih vjerskih doživljaja. U Istri je živjelo 50 svetaca. Moglo bi se reći da je Istra osebujni „park duhovnosti“. Samo nepoznavateljima istarske stvarnosti je smiješno kada se kaže da bi Istru kao regiju trebalo staviti pod zaštitu UNESCOa.

Ponuda bez kulturne dimenzije

Naša je ponuda daleko od mogućnosti i očekivanja suvremenog čovjeka. To je razlog što mi imamo turizam samo 3 ljetna mjeseca. Ministarstvo turizma i Privredna bi komora Hrvatske trebali raspisati natječaj za najbolje tekstove u trostrukom

Iznad svega je potrebno u Hrvatskoj stvoriti hodočasničke destinacije s duhovnim sadržajem. Prošle je godine od 620 milijuna turista u svijetu bilo 125 milijuna hodočasnika!

smislu, a pedagozi u suradnji s duhovnjacima bi trebali tekstove učiniti blizima današnjem čovjeku.

Kada sam u više navrata na Hotelijerskim fakultetima u Opatiji i Puli držao predavanja studentima u tom smislu, oni su se čudili o čemu ja uopće govorim. Naš se turizam u svijetu kao ponuda koja se temelji isključivo na zaradi, smatra „agresivnim“. „Čovjek je u središtu pozornosti“ u fenomenu turizma, više je puta rekao Ivan Pavao II.

Mnogi naši vodiči kažu da su turisti „jednostavni, primitivni ljudi, da je njima glavno proći vrijeme, popiti i pojesti“. Takvo je mišljenje vodiča neljudsko. To je isto kao lijevati piće u čaše bez dna ili saditi suhe štapiće. Vodič mora biti humano obrazovan. Mora osjećati, bit je čovjek. To je terapijsko zanimanje, ne dohodovno kao biti zidar ili mehaničar. Liječnik mora biti fakultetski obrazovan da bi smio primati po jednog pacijenta u ordinaciji, a vodiču se bez antropološkog, filozofskog i religioznog poznavanja čovjeka prepuštaju autobusi ljudi. Više milijuna ljudi došlo je u Hrvatsku prošle godine organizirano.

Potreba „stvaranja destinacija“

Da bi se neko ga motiviralo na putovanje i da bi ga putovanje obogatilo, treba stvoriti privlačne destinacije u svakom kraju. Pored mora, za oblačne dane, za slobodne trenutke, za dane kada klimatski plaža nije u interesu, kada čovjek pade u melankoliju jer mu odmor nije dao očekivano, ljude treba voditi u prirodu na odabrana mjesta. U svakom kraju ima izuzetnih krajolika. Kraj treba obogatiti s podsticajnim povijesnim tkivom.

Iznad svega je potrebno u Hrvatskoj stvoriti hodočasničke destinacije sa duhovnim sadržajem. Prošle je godine od 620 milijuna turista u svijetu bilo 125 milijuna hodočasnika!

U Istri su to bez daljnjega Eufrazijeva bazilika, župna crkva svetog Blaža sa 287 relikvija svetaca i neraspadnutim tjelesima, u Rovinju župna crkva sv. Eufemije, Trsat, Košljun, sve naše katedrale i mjesta na kojima su se zbili nevjerojatni događaji ili su živjeli sveci. Hodočasnička mjesta imaju svoju gradaciju: neka su samo mjesta posjeta, druga mjesta molitve, a vrhunac su mjesta euharistije i sakramenata.

Država koja u turizmu vidi svoju prioritetnu privrednu granu, mora okoliš hodočasničkih mjesta urediti, oplemeniti zelenilom, odstraniti kič. Nažalost u nas i nema međunarodnih poznatih svetišta, nema pristupa, nema reda, često su crkve zakrčene automobilima. Dok je ljepši okoliš oko jedne benzinske crpke nego li oko crkve, ne možemo stvoriti respektabilni turizam.

Nažalost, crkve su uglavnom zatvorene jer župe nemaju novaca za organiziranu plaćenu službu čuvanja. Ako se na svakom kutu prodaje sladoled, onda se mogu pod kontrolom župnih upravitelja platiti i čuvari crkava.

Potreba reda

Staro je rimsko načelo: „Ubi societas, ibi ius!“ To znači gdje je

Drevna crkva sv. Donata u Zadru iz 9. stoljeća

društvo, gdje su ljudi, trebaju zakoni i norme ponašanja. Da bi turizam bio dugoročan i opće koristan, potrebno je poštivati red noću i danju.

U mnogim naseljima bučna glazba onemogućuje normalan život domaćeg stanovništva i gostiju koji su navikli na red. Službeni nosioci vlasti ne mogu nuditi nezakonite i perverzne stvari. Kako su se čudili slavisti na jednom kongresu koje je primio gradonačelnik i kao znak pažnje poklonio im ulaznice za noćni bar!

Ne može Općina organizirati veselice sa striptizom. Ne može se organizirati nikakav javni ili međunarodni skup sa javnim svlačenjem. Res publika, javne stvari, ne smiju vrijeđati nikoga! Ne može se dozvoliti da ljudi u kupaćem kostimu šecu ulicama grada, ulaze u dućane, pa čak i crkve. Ili s psima. Ili javnu obljudu na otvorenim prostorima. Ne smije time maltretirati javnost i malodobnu djecu. Postoji ne samo pljuska u lice, nego estetska, moralna, vjerska pljuska. Mi smo, nažalost, poznati kao zemlja potpune slobode. Ali takav turizam nema budućnosti. K nama bi dolazili ljudi kao odbjegli iz krletke, i nakon lutanja, neobogaćeni, neodmoreni, neočovječeni, vraćali bi se opet svojim frustracijama.

Teza da se s restrikcijama gube gosti, nije istinita. Sa zakonitim se i sigurnim životom pridobivaju trajni i časni gosti, a možda izgubi ponekog neurednog, što i nije stvarni gubitak. „Kultura je sve ono što čovjeka čini boljim“, rekao je Ivan Pavao II. Kulturni turizam koji čovjeka čini više čovjekom, bit će uvijek tražen. ■

HKM MOERS

Čuvarica vjerske i nacionalne pripadnosti

HKM Moers osnovana je 1979., a broji 1200 vjernika. Proslavila je 13. lipnja 25. obljetnicu samostalnog djelovanja.

Hrvatska katolička misija (HKM) Moers (Lintforter Str. 83, 47445 Moers, tel. 02841 72013; fax. 02841 71747) osnovana je 1. siječnja 1979., a broji 1200 vjernika. Nedavno je proslavila 25. obljetnicu samostalnog djelovanja.

Kratki povijesni pregled

Godine 1967. za područje biskupije Münster osnovana je hrvatska katolička misija, koja je obuhvaćala cijelo područje biskupije: rajnski, vesafalski i oldenburški dio. Prvi voditelj misije, kojoj je sjedište bilo u Münsteru, bio je o. Kruno Bekavac, franjevac splitske provincije. Na područje današnje misije Moers i Bocholt 1. studenoga 1971. za misionara dolazi vlč. Luka Vuco, svećenik Splitsko-markske nadbiskupije, a stanovao je u Duisburgu. Od 1. siječnja 1973. na tome području djeluje o. Janko Jelusić, franjevac provincije Bosne Srebre. Nakon njega od 1. prosinca 1977. do 20. studenoga 1994. godine na području današnje misije djeluje o. Pavo Obrdalić, također franjevac provincije Bosne Srebre. Nasljeđuje ga 1. prosinca 1994. njegov subrat o. Marko Jukić, koji djeluje kao voditelj misije do danas. Hrvatske katoličke misije Moers i Bocholt osnovao je münsterski biskup Tenhumberg dekretom od 1. prosinca 1978. i odredio njihove granice. Dekret je stupio na snagu 1. siječnja 1979. kada je ujedno i

Voditelj
misije
fra Marko
Jukić

pravno proglašena samostalna misija Moers. Sadašnje misijske prostore i stan svećenika dobiveni su 1. veljače 1979. Časne sestre franjevke Franjevačke provincije iz Mostara, u misiji su pastoralno radile i dolazile iz Müntsera do ljeta 1978. Kao pastoralni suradnik od 1980. do 2. listopada 1983. djelovao je Bela Tonković. Gizela Wieland preuzela je zbor i sviranje 1980., a pastoralnom je suradnicom postala 1. listopada 1983., a pastoralnom referenticom 1986. Nakon nje kao pastoralna suradnica od 1. veljače 1999. pa sve do danas djeluje Janja Vujčić. Od 1. travnja 1990. na mjestu tajnice djeluje Željka Kralj. Na njezino mjesto 1. svibnja 1991. dolazi Štefica Sabo koja na tome mjestu djeluje do danas.

Misa se služi nedjeljom u 12.15 sati u crkvi sv. Martina u Repelenu u Moersu.

Bogate misijske aktivnosti

U misiji djeluje misijsko vijeće u kojem je 12 članova: Milka Kralj, Marko Žilić, Marko Perić, Goran Sto-

janović, Višnja Sabolić, Ivica Vrba-
nić, Ivica Stojanović, Mladen Mitro-
vić, Stipo Jakešević, Goran Đulabić,
Anda Lozić i Jozo Mikas. Sastaje se
4-5 puta godišnje, a po potrebi i
više. Od Božića 1978. misija objav-
ljuje triput godišnje Glasnik HKM
Moers. Aktivan je i mali i veliki folk-
lor koji vodi Pero Francisković. Akti-
van je i župni zbor. Vodi ga i prati
na orguljama pastoralna suradnica
Janja Vujčić, koja je zauzeta i u radu
s djecom i mladima, posjećuje bo-
lesnike i obitelji, pripremama misij-

Misa na hrvatskom
jeziku služi se
svake nedjelje u
crkvi sv. Martina
u Moersu

Vjernici za vrijeme mise

skih proslava i sl. „Najviše pozornosti posvećujemo mladima. Oni roditelji koji su bili aktivni u misiji, to su prenijeli na svoju djecu, koja su također danas aktivna“, istaknula je Janja.

Voditelj misije o. Jukić je istaknuo kako su na području misije vjernici iz raznih hrvatskih krajeva, s različitim mentalitetom, običajima, pa i različitim vjerskom praksom te kako misija sve te različitosti nastoji povezati i učiniti jednim, u čemu je i uspjela. Na području misije su radili pretežito ljudi iz rudarskih krajeva, iz Tuzle, Jajca, Kaknja, Siverića kod Drniša, iz Hrvatskog zagorja. Hrvatska dopunska škola, koju vodi Marica Pernar, održava se u Repelenu u Moersu, u Kamp-Lintfortu i u Neukirchen-Vluys. Od 1972. djeluje i socijalna služba,

Četiri revne ministrantice

a kao socijalna radnica danas djeluje Marica Kox Vratarić.

Uz redovite pastoralne aktivnosti o. Jukić u misiji vodi i biblijske dane iz kojih se razvila pobožnost prvih petaka, posjećuje bolesnike, podjeljuje sakrament bolesničkog pomaganja po bolnicama, predvodi obrede ispraćaja pokojnika u domovinu, a u manjoj mjeri i sprovode, drži vjeronauk posebno za sakrament potvrde, vodi ministrantsku skupinu, skupinu čitača, mlade. Prvopričesnika je ove godine bilo pet, a sakrament potvrde je prošle godine primilo petnaestero mladih. Misija svake godine organizira hodočašće vjernika iz hrvatskih katoličkih misija s područja Gornje Rajne i Vestfalije u marijansko svetišće u Kevelaer, a ove će se godine hodočastiti 2. listopada. Misno slavlje predvodit će vrhbosanski nadbiskup kardinal Vinko Puljić. U sklopu misijskih prostorija nalazi se kapela sv. Leopolda Bogdana Mandića koji je ujedno i zaštitnik misije, u kojoj se također u pojedinim prigodama tijekom godine, primjerice za Tijelovo, služi misno slavlje. Misija jednom godišnje organizira dan mladih obitelji. „Na taj se način mlade obitelji povezuju i postaju vrlo aktivne u misiji“, kaže o. Jukić. Misija redovito održava kontakte s domaćom njemačkom Crkvom. Vjernici iz misije jednom godišnje sudjeluju i na zajedničkom misnom slavlju. „Nastojimo djelovati sa svim uzrastima naših vjernika. Pritom su od velike važnosti upravo osobni kontakti“, istaknuo je o. Jukić. Misija organizira veće proslave za Majčin dan, blagdan sv. Nikole, za poklade.

Budućnost ovisi i o gospodarskoj situaciji

Govoreći o budućnosti misije, o. Jukić je kazao kako će ona ovisiti također i od gospodarske situacije na tome području. Od desetak rudnika u kojima je većina ljudi, posebno naših, bila zaposlena, radi još samo jedan, a upitan je i njegov nastavak rada. Tu je također i jedno „Siemensovo“ postrojenje u kojem radi 2500 ljudi. Predviđa se također da se prebaci u Mađarsku. Ako se to dogodi, javit će se u većoj mjeri gospodarski problemi. Budućnost ne možemo gledati izvan te realnosti. Ljudi ostaju tamo gdje je veća gospodarska sigurnost. Nerijetko se čuje među Hrvatima u našoj misiji

Pastoralna suradnica Janja Vujčić

kako bi se, kad bi bila imalo svjetlija budućnost u domovini, najradije vratili doma. Unatoč tome naši mladi svoj nastavak života vide ovdje gdje kupuju kuće i stanove, kazao je o. Jukić.

Biskup Voß na proslavi srebrnog jubileja

Misija je nedavno proslavila 25. obljetnicu samostalnog djelovanja. Proslavi je prethodila duhovna obnova koju je od 28. do 30. ožujka 2003. godine vodio fra Zvezdan Linić. Misno slavlje u povodu proslave, 13. lipnja, u crkvi sv. Martina u Moersu predvodio je pomoćni biskup biskupije Münster, predsjednik Komisije XIV. (Migracija) Njemačke biskupske konferencije i referent za dušobrižništvo katolika drugih materinskih jezika u biskupiji Münster mons. dr. Josef Voß u zajedništvu s delegatom za hrvatsku

pastvu u Njemačkoj fra Josipom Bebićem, prijašnjim voditeljem misije o. Obrdaljem, sadašnjim voditeljem misije o. Jukićem te s više hrvatskih i njemačkih svećenika, a nakon misnog slavlja priređena je i prigodna akademija u sklopu koje je izveden bogati duhovno-kulturni program. Tada je ujedno i predstavljena nedavno objavljena monografija o misiji, autora o. Jukića, koji je ujedno tada proslavio i 25. obljetnicu svoga svećeništva. Mons. Voß je zahvalio svima koji su djelovali u toj hrvatskoj katoličkoj zajednici. „Sada idemo u budućnost. Iako Hrvatska i Bosna i Hercegovina još službeno ne pripadaju Europskoj uniji, pripadaju Europi i jesu Europa. U ovom vremenu u kojem se Europa povezuje i svijet postaje jedan, Crkva preuzima posebnu ulogu: kroz sakramente krštenja i potvrde pripadamo toj jednoj Crkvi koja je sastavljena od više jezika, naroda, tradicija i kultura“, istaknuo je biskup Voß.

O svojoj misiji nekoliko su riječi kazali i sami vjernici. Mira Vidović potječe iz Našica. U Njemačkoj je 32 godine. „Za mene i moju obitelj puno znači kontakt s našom misijom. Mislim da svatko u njoj može naći nešto za sebe.“ Josip Kustura potječe iz Zenice. U Njemačkoj je 35 godine. „Ako ne odem u crkvu, ne osjećam da je nedjelja. Misija nam je jedino što imamo ovdje.“ Marija Mikas potječe iz Omiša, a u Njemačkoj je 29 godina. Aktivna je u zboru. „Misija za mene znači sve. Vjera ispunjava moj život, to je dio mene bez kojega jednostavno ne bih mogla.“ Marija Orlić potječe iz Bihaća. U Njemačkoj je 34 godine. „Od početka sam u misiji. To puno znači meni i mojoj obitelji. Ona nam je pomogla da sačuvamo svoju vjeru i nacionalnu pripadnost. Apeliram na više jedinstva i sloge među nama.“

Tekst i snimke: A.P.

Dio misijskog pjevačkog zbora

Piše:
Ante
Vučković

Preispitivanje

Gdje nema pitanja, sve zastane. Gdje nema propitivanja, nastupi opravdavanje već zauzetih stavova.

Život bez preispitivanja nije dostojan življenja. Tako je mislio Sokrat. I tako je živio. Propitivao neprestano i svoje i tuđe životne stavove. Sokrat je znao da život koji ne dolazi pod svjetlo pitanja lako zapadne u mrak i lako okameni. Preispitivanje sebe i drugih, stavova i mišljenja, predrasuda, rečenog i nerečenog, kasanog i prešućenog, nemišljenog i zaboravljenog. Nema ničega što izmiče pitanju. No, čemu? Po čemu je život pod pitanjima drukčiji od onog koji ne dopušta pitanja? Zašto se isplati pustiti pitanja i sučeliti se s njima? Odgovor je jednostavan. Gdje nema pitanja, sve zastane. Gdje nema propitivanja, nastupi opravdavanje već zauzetih stavova. Bez pitanja stavovi postanu predrasude, predrasude ideologija, ideologija se pretvori u mržnju drugog i različitog, a mržnja uvijek vodi smrti. Na ovaj ili onaj način.

No, Sokrat, koji je postavljanje pitanja po trgovima i ulicama Atene pravdao svojim neznanjem, živio je davno. Nakon što je osuđen i pogubljen otrovom potreba za pitanjima nije nestala.

Oblikovala se u svijesti zapadnog čovjeka postavljanjem pitanja samome sebi, kao ispitivanje savjesti. Seneka, primjerice, koji je rođen početkom kršćanske ere, živio u srcu javnog rimskog života, izgnan osam godina iz Rima, potom ponovo u Rimu da bi ga Neron dvadesetak godina kasnije osudio na samoubojstvo, piše na jednom mjestu o svakodnevnom ispitivanju savjesti. Duša treba svakodnevno, veli Seneka, polagati račun o tome da li je tijekom dana ozdravila od kakvog zla, da li se borila protiv kakve mane i u čemu je nastojala popraviti se. Na ovaj će način snaga mana, čak ako ih i ne uspijemo do kraja iskorijeniti, postati barem umjerena. Uvečer, kada se ugasi svjetlo i moja žena koja poznaje moj običaj, veli Seneka, ušuti, ja ispitujem cijeli svoj dan i propitujem sve svoje riječi i djela, bez ikakva skrivanja. Bez straha od bilo kakve pogreške moguće je reći samome sebi: ovo gledaj da više ne činiš; ovaj put ti op-

raštam. U ovoj si raspravi bio odveć polemičan; nauči ne raspravljati više s nekompetentima koji ne žele učiti jer nikada nisu ni učili. Onoga si upozorio s pretjeranom iskrenošću i nisi ga popravio nego uvrijedio; od sada ne gledaj samo je li istinito ono što govoriš, nego gledaj i je li osoba kojoj govoriš u stanju prihvatiti istinu. Dobar čovjek prihvaća opomenu, ali zli ljudi su krajnje otporni na pouke.

Ovako je Seneka pisao o svom svakodnevnom susretanju sa samim sobom pred svojom savješću. O čemu je riječ? O trudu oko suglasnosti života s vlastitim uvjerenjima. Seneka s cijelim nizom imena koji su se trudili oko razumskog organiziranja vlastitog života zna kako lako se dogodi razlika života i uvjerenja, stavova i djela, riječi i čina. Rezultat tako podijeljenoga života je opasan do te mjere da je Sokrat mislio kako nije vrijedan življenja.

Podijeljeni život

Što se dogodi kada više ne preispitujem svoje stavove i život teče bez svakodnevnoga ispitivanja savjesti? Prvi se učinak dogodi gotovo neprimjetno. U trenutku kada moj život, djela i odluke više nisu u skladu s onim što vjerujem i govorim, počnem gubiti dostojanstvo. Ne mogu cijeniti samoga sebe, jer se ono što vjerujem i govorim razlikuje od onog što činim. Potom, opet gotovo neprimjetno, moje odluke postaju sve manje dosljedne. Zatim u duši počne izmjena požude i kajanja i te promjene nikako da nađu svoj mir. Potom potpadnem pod sud drugih ljudi. Njihovo mišljenje sve više dobiva na težini, a moje sve više nestaje, sve dok se jednog dana potpuno ne izgubi i postanem potpuno ovisan o tuđem mišljenju, njihovim riječima i sudovima. Potom izgubim sposobnost suda o tom koji je put u sebi dobar a koji zao i počnem se ravnati samo prema tome koliko tragova nalazim na ovom ili onom putu.

Isus i ispit savjesti

Isus je jednom ispričao priču o dvojici ljudi koji su došli u hram moliti. Jedan je vidio samo svoja dobra djela. I nabrajao ih pred Bogom. I bio slijep za sebe. I otišao neopravdan. Došao slijep i otišao slijep. Došao ispunjen sobom i otišao ispunjen sobom. I bio uvjeren kako je ispunjenje sobom ispunjenje Bogom. I varao se. I bio slijep za varku.

Drugi je vidio svoje mane. I iznio ih pred Bogom. I kada ih je iznio, znao da ih može mijenjati. Teško, ali može. Naporno, ali realno. Ne sam, ali s pomoću Božjom. I otišao je opravdan. Otišao je ispunjen Bogom. Vido svoje mane, ali je doživio da ga Bog opravdava. Razlika je velika. Prvi

Bez pitanja stavovi postanu predrasude, predrasude ideologija, ideologija se pretvori u mržnju drugog i različitog, a mržnja uvijek vodi smrti. Na ovaj ili onaj način.

je ostao samo sa sobom, drugi se susreo s Bogom. Prvi je ostao slijep sobom samim, drugi otvorenih očiju sa svijetom da treba mijenjati svoj život.

Tko ne ispituje samog sebe brzo i lako zapadne u samoobmanu. Tko redovito ispituje samog sebe zna kako može biti u krivu i kao mu se valja mijenjati. No, tko ostane samo sam sa svojom savješću može u jednom trenutku doći do točke da sve vidi jasno, ali samom sebi više ne može oprostiti, samog sebe ne može odriješiti. Na toj granici se sluti razlika propitivanja samog sebe i ispita savjesti pred Bogom. Ima ljudskih promašaja koje sami sebi ne možemo oprostiti. Ima zala u koja smo uvučeni bez snage da ih se sami oslobodimo. U tome se trenutku otvara obzor beskonačnoga Božjega milosrđa i najavljuje razumijevanje Isusove riječi: Bog nije poslao Sina na svijet da sudi svijetu, nego da se svijet spasi po njemu. (Iv 3,17). Da ne okamenimo pomaže ispit savjesti, ali da nam naše srce ne izrekne smrtnu osudu, pomaže jedino darovano spasenje odozgor. ■

Ferien für Körper und Geist

Liebe Schwestern und Brüder!

Jetzt kommt die langersehnte und verdiente Urlaubszeit. Man ist von der Bürde der Arbeit entlastet, kann ausspannen und abschalten von der Hetze des Alltags; man kann tun, was man sonst nicht tun kann. Die Kirche lehrt ja nicht nur „Wer nicht arbeitet, soll auch nicht essen“ sondern ebenso, wer gearbeitet hat, soll auch essen, sich ausruhen und sich freuen.

Auch für unsere Jugendlichen — Schüler und Studenten — ist die Zeit gekommen, dass sich die Schulen und Fakultäten schließen und sie für eine geraume Zeit befreit sind von den Anforderungen eines Studien — Daseins.

Zum Entspannen gehen sie schwimmen, wandern, spielen, Besichtigungen machen, ein schönes Buch lesen, die Seele in der Sonne oder im Schatten baumeln lassen wie in eine Hängematte.

Der verständliche Wunsch, meiner in Deutschland arbeitenden Landsleute ist dagegen, sich aufzumachen „heimzufahren“ zur Familie, zu den Verwandten und Freunden, trotz anderweitiger Möglichkeiten, die sich ihnen in Europa bieten. Die Eltern dieser Jugendlichen wollen nicht neue Welten, anregende Kunstformen und andere Lebensstile entdecken.

Sie treibt das Bedürfnis, durch die Geborgenheit im Heimatland und in der Familie aufzutanken und Kraft zu holen für die Bewältigung der weiteren zu erwartenden Aufgaben des Lebens im Gastland.

Die Kirche führt ihren Gläubigen auch heute immer wieder vor Augen, in unserer gehetzten und industrialisierten Welt Pausen der Entspannung einzuhalten, insbesondere auch durch die Beachtung und Heiligung des Sonntags.

Vielleicht haben Sie sich im vergangenen Jahr nicht genügend Zeit genommen, in regelmäßigen Kontakt mit ihrer Familie zu bleiben und sich zu wenig den Menschen Ihrer Umgebung gewidmet. Vielleicht haben Sie sich in die Arbeit geflüchtet, weil Sie mit den Problemen des menschlichen Lebens nicht mehr fertig werden. Vielleicht haben Sie auch keine Zeit

mehr gehabt für Gott, der unser großer Wohltäter ist. Dort, wo wir Gott begegnen, finden wir zu uns selbst. Wer das Abenteuer der Selbstfin-

und greifbar ist, der auf seiner Weise eine Antwort gibt durch unmittelbare innere Stärkung, durch Mitmenschen oder besondere Füh-

Foto: Archiv „Zz“

dung wagt, wer das Lärmen und Kreischen hinter sich lässt und Einkehr hält, der bekommt eine große Chance, sein Leben neu zu gewinnen. Er wird zwar aufdecken, dass manches morsch, brüchig oder unfertig ist, aber er wird auch seine Angewiesenheit auf Gott verspüren und so in Stille Gott begegnen. In diese Begegnung werden dann auch die Menschen und die Dinge einbezogen, die uns umgeben und zu uns gehören.

Jetzt haben wir Zeit, jetzt können wir aufatmen, jetzt kann vieles wieder gut werden, es entsteht wieder Kontakt und Freude in der Begegnung mit dem Nächsten.

Auch das bewusste Erleben der Natur weckt neue seelische Kräfte und lässt uns froh werden im Gedanken an Gott, der uns immer versteht, wenn er auch nicht sichtbar

gungen. In diesem Sinne habe ich folgendes Gebet gefunden:

Herr, ich danke dir von Herzen, dass ich nach allem Schaffen, dem täglichen Stress in Arbeit und Beruf einmal richtig ausspannen darf.

Lass mich im Ruhen bei Spiel und Sport und Wandern neue Kräfte sammeln.

Aber lass mich nicht in Faules Nichtstun verfallen! Gib mir vielmehr Gelegenheit zu Muße, zum Feiern und zum Fröhlichsein.

Und gib mir Einfälle und Geschick zum schöpferischen Tätigsein, lass mich meine Kräfte und Fähigkeiten neu entdecken.

Die Schönheit deiner Schöpfung lass mich schauen in Berg und Wald und Feld, in allem Getier und jeglicher Kreatur.

Schenk mir Begegnung mit Menschen, wo immer wir zusammenkommen, und lass mich daran reifen und reicher werden.

In Freundschaft und Erfahrung.

Und dann gib mir wieder den rechten Start bei der Arbeit.

Mit Schwung und Freude lass mich wieder schaffen! Um all das bitte ich dich, Herr!

Roland Knott

Und nun wünsche ich Ihnen allen — meine lieben Landsleute — frohe erholsame Urlaubstage.

Gott schütze Sie vor allen Gefahren des Leibes und der Seele und lasse Sie gesund und reich beschenkt zurückkehren an den Ort Ihres Gastlandes, wo man Ihre Person und Ihre Fähigkeiten braucht.

Ihr Pater Josip Bebić, Delegat

ULM, 16.—20.6.2004

„Leben aus Gottes Kraft“

Die Geschichte des Katholikentages

Die Geschichte der deutschen Katholikentage begann am 3. Oktober 1848 im kurfürstlichen Schloss zu Mainz als „erste Generalversammlung des katholischen Vereins Deutschlands“. Es war im selben Jahr, in dem nach der Märzrevolution im staatlichen Bereich in der St. Paulskirche in Frankfurt die ersten Schritte auf dem Weg zur Demokratisierung Deutschlands unternommen wurden. Man wollte sich in beiden Bereichen nicht mehr mit der „Verwaltung“ von Staat und auch Kirche durch die Landesfürsten abfinden, sondern aktive und verantwortliche Mitgestaltung in Kirche, Staat und Gesellschaft wagen.

Die in der genannten Revolution gewonnenen Freiheiten — insbesondere das Koalitions- und Vereinsrecht — schufen auch die Voraussetzung für die Gründung von vielfältigen katholischen Vereinen. Priester und Laien nutzten diese Rechte und gründeten in den nachfolgenden Jahrzehnten eine Fülle von Vereinen und Verbänden. Besonders genannt seien die Piusvereine für kirchliche Freiheit, aus deren Zusammenschluss sich der „Katholische Verein Deutschlands“ — das spätere Zentralkomitee der deutschen Katholiken — als Träger der Katholikentage formierte. Bis auf den heutigen Tag ist also nicht die Deutsche Bischofskonferenz, sondern der Zusammenschluss der deutschen Laienorganisationen (Vereine, Verbände, Räte) Gastgeber der Katholikentage. Allerdings geschieht dies stets in gegenseitiger Absprache.

Adolf Kolpings „Gesellenverein“

Von besonderer Bedeutung waren auch der von Adolph Kolping gegründete „Gesellenverein“, das heutige Kolpingwerk, und die auf den Mainzer Bischof Wilhelm Emmanuel von Ketteler und sein Engagement zurückgehenden „Arbeitervereine“, die heutige Katholische Arbeitnehmer-Bewegung (KAB), die sich als Selbsthilfe-Vereine um die seelsorglichen, so-

Der Mainzer
Bischof
Kardinal Karl
Lehmann
Hauptzele-
brant
während
des „Gottes-
dienstes der
Nationen“ mit
Dekan Josef
Kaupp (links)
und
P. Zlatko
Špehar aus
Vukovar

Foto: M. Basic

zialen und politischen Anliegen der Handwerker und Arbeiter kümmerten. Auch die Gemeinschaft Katholischer Männervereine in Deutschland und später das Zentrum — als Zusammenschluss des politischen Mitgestaltungswillens deutscher Katholiken — haben hier ihre geistlichen, geistigen und sozialen Wurzeln.

Nach dem ersten Weltkrieg eröffneten sich für die deutschen Katholiken wieder vermehrte Möglichkeiten zur Übernahme von Mitverantwortung in Kirche, Staat und Gesellschaft, die zu vielfältigen Neugründungen von katholischen Vereinen und Selbsthilfeorganisationen bis hin zur Wiederaufnahme der Katholikentage führten.

Die erste große Bewährungsprobe für den Katholischen Verein Deutschlands und sein 1868 erstmals gewähltes „geschäftsführendes Zentralkomitee“ stellte der „Kulturkampf“ dar, mit dem vor allem der preußische Staat unter der Führung Bismarcks katholische Geistliche und Laien in immer größere Bedrängnis brachte, so dass sich das Zentralkomitee 1872 selbst auflöste, um dem drohenden Verbot zu entgehen. Trotzdem blieb es „unterhalb der Organisationsform eines Vereins“ weiterhin eine gute Adresse für alle Katholiken, die Trost und Halt in ihrem Kampf gegen staatliche Unterdrückung suchten. In eingeschränktem Maß konnten nur noch einige wenige Katholikentage durchgeführt werden,

meist mit kaum mehr als regionaler Ausstrahlung.

Katholikentag nach den Weltkriegen

Nach dem ersten Weltkrieg eröffneten sich für die deutschen Katholiken wieder vermehrte Möglichkeiten zur Übernahme von Mitverantwortung in Kirche, Staat und Gesellschaft, die zu vielfältigen Neugründungen von katholischen Vereinen und Selbsthilfeorganisationen bis hin zur Wiederaufnahme der Katholikentage führten. Der Einsatz der technischen Kommunikationsmittel wie Mikrophone, Lautsprecher und Radio trugen wesentlich zur Er-

höhung der Wahrnehmung der Katholikentage in der Öffentlichkeit bei, so dass sich die Besucherzahlen auf mehrere Hunderttausend steigerten. Es versteht sich von selbst, dass diese Glaubenskundgebungen während der Zeit des Nationalsozialismus der herrschenden Staatsideologie diametral entgegenstanden; die Katholikentage wurden verboten, das katholische Vereinswesen zerschlagen, das Zentralkomitee und andere katholische Gruppen und Organisationen mussten — soweit es möglich war — ihre Aktivitäten im Geheimen fortführen.

Nach dem Zweiten Weltkrieg formierten sich viele der alten katholischen Vereine wieder, für manche Bereiche und Aufgaben wurden neue

Strukturen als notwendig erachtet und entwickelt. So konnte bereits 1948 — zum 100-jährigen Jubiläum des ersten Katholikentages — wiederum in Mainz der erste Katholikentag nach dem Krieg stattfinden und wurde seitdem regelmäßig — seit 1950 in zweijährigem Turnus — durchgeführt. Als besonderer ökumenischer Akzent wurde im Jahr 2003 ein gemeinsam von den katholischen und evangelischen Christen in Deutschland verantworteter Ökumenischer Kirchentag durchgeführt, dem in diesem Jahr der 95. Katholikentag in Ulm folgte.

Von Anfang an hatten die Katholikentage als „Präsentationsbühne der Vielfalt katholischen Glaubens, Lebens und Handelns in Deutschland“ ein doppeltes Anliegen: Es ging und geht einerseits immer um die gemeinsame Feier geistlicher, sakramentaler und gottesdienstlicher Glaubenserfahrungen und -wegweisungen sowie andererseits um die Proklamation und Einforderung sozialer, politischer und kirchlicher Anliegen und Rechte. Aus der Fülle der angesprochenen Themen und verabschiedeten Resolutionen im Lauf der Geschichte seien nur einige wenige genannt: Kampf um die Freiheit der Kirche, Organisation der Fürsorge für Arme und Kranke, Sorge für Katholiken in der Diaspora, Einsatz für den Erhalt der katholischen Schulen, Verbreitung „guter Literatur“, Gleichberechtigung der Frauen, Mitbestimmung und Vermögensbildung in Arbeitnehmerhand, deutsch-französische und deutsch-polnische Aussöhnung, Impuls zur Gründung des kirchlichen Hilfswerkes „Misereor“, konkrete Umsetzung der Ergebnisse des II. Vatikanischen Konzils und der Würzburger Synode, Herausforderungen an die Kirche durch die Wiedervereinigung Deutschlands sowie die Positionsbestimmung innerhalb der gesellschaftlichen Diskussionen um Beginn und Ende menschlichen Lebens, um Fragen der Bioethik und Gentechnologie, der Achtung von Menschenwürde und Menschenrechten ohne Unterschied von Geschlecht, Sprache und Volkszugehörigkeit.

In Deutschland 2,4 Millionen Katholiken anderer Muttersprache

Zu den Katholiken in Deutschland gehören auch die ca. 2,4 Millionen Katholiken anderer Muttersprache. Ihr Anteil an der Gesamtkatholikenzahl in

Deutschland beträgt zurzeit 9%. Sie werden in ca. 480 muttersprachlichen Gemeinden mit ca. 30 Sprachgruppen seelsorglich und sozial betreut. Die muttersprachlichen Katholiken sind nicht nur Gäste in der deutschen Ortskirche, sie gehören selbstverständlich als gleichberechtigte Mitglieder zur Kirche in Deutschland und zur jeweiligen Ortskirche dazu. Sie haben darin allerdings auch eine eigene Aufgabe: nämlich durch die Pflege der eigenen kulturellen und religiösen Traditionen ihren Landsleuten die Beheimatung in der deutschen Kirche zu erleichtern und Brückenbauer der Integration zu sein. Für die deutschen Gemeinden heißt dies allerdings umgekehrt, dass sie die muttersprachlichen Katholiken als ebenbürtige Mitglieder

„Gottesdienst der Nationen“ in der Wengenkirche in Ulm

der Ortskirche anerkennen und wahrnehmen müssen, dass gerade durch sie die alltägliche Erfahrung der Mannigfaltigkeit, Universalität und Katholizität der einen Kirche in vielen Völkern und Sprachen erfahrbar ist.

Die kroatischen katholischen Gemeinden — die zahlreichsten

Die meisten muttersprachlichen Gemeinden sind für kroatische (85), italienische (77), polnische (65), Spanisch sprechende (47), Portugiesisch sprechende (32) sowie vietnamesische (21) und Ungarisch sprechende (18) Katholiken eingerichtet. Weitere bestehen auch für die katholischen Ukrainer, Tschechen, Slowaken, Slowenen, Albaner, Französisch oder Englisch Sprechenden, Litauer, Letten, Russen, Rumänen, Äthiopier/Äritreer, Ghanaer, Togolesen, Inder, Koreaner, Japaner, Chinesen, Filipinos, Indonesier, Tamilen und Chaldäer.

„Gottesdienst der Nationen“

Während des Ulmer Katholikentages richteten sich folgende Veranstaltungen insbesondere auch an Katholiken anderer Muttersprache:

- Der „Gottesdienst der Nationen“ wurde von den muttersprachlichen Gemeinden und ihren Priestern gestaltet. Hauptzelebrant und Prediger war der Vorsitzende der Deutschen Bischofskonferenz, Karl Kardinal Lehmann.
- Im Rahmen der „Orte der Begegnung“ fand an allen Tagen des Katholikentages eine gemeinsame Ausstellung der Muttersprachlichen Seelsorge in Deutschland und des Katholischen Auslandssekretariats

(deutsche Gemeinden im Ausland) unter den Thema „Seelsorge für Menschen unterwegs“ statt.

- Es fand auch eine Diskussion zum Thema „Einwanderungsland wider Willen“ statt, an dem u.a. der Vorsitzende der Migrationskommission der Deutschen Bischofskonferenz, Hwst. Herr Weihbischof Dr. Josef Voß, und die Ausländerbeauftragte der Deutschen Bundesregierung, Frau Marieluise Beck, teilgenommen haben.
- Abschließend beteiligten sich die muttersprachlichen Gemeinden beim „Fest der Kontinente und Kulturen“ auf den fünf Großbühnen in der Innenstadt von Ulm mit folkloristischen Darbietungen und kulinarischen Spezialitäten aus den Heimatländern.

Pfarrer Wolfgang Miehle, Bonn,
Nationaldirektor für die
Ausländerseelsorge

Foto: M. Basic

ULM

Hrvati na 95. Njemačkom katoličkom danu

Ulm, grad na Dunavu, s najvećim crkvenim tornjem na svijetu, bio je domaćin 95. Njemačkoga katoličkog dana koji je održan od 16. do 20. lipnja pod geslom „Živjeti iz Božje snage“. Na Danu su obrađene tri osnovne cjeline: Iskusiti temelj života, Čuvati dar života i Izgrađivati zajednicu života. Biskupija Rottenburg-Stuttgart na čelu s biskupom Gephardom Fürstom i dekanom Josephom Kaupom skoro se dvije godine pripremala za taj veliki susret. Tako velika organizacija tražila je mnogo truda, susreta i dogovora. Katolički je dan u Ulmu započeo impozantnom slikom ulmskog crkvenog tornja usmjerenog prema plavome nebu, a uz pjesmu rothenburškog zbora: „Tu se dodiruju nebo i zemlja“. Na Danu je sudjelovalo oko 24.000 stalnih sudionika i više od 10.000 gostiju. Od toga broja 86 posto sudionika bili su katolici; 9,7 evangelici; 1,3 pripadnici drugih vjera; 20,8 sudionika bili su u dobi do 18 godina. Na Danu je bilo angažirano 1200 dragovoljaca. Sve katoličke i evangeličke crkve, škole i druge ustanove bile su u službi Katoličkoga dana. Na raspolaganje su dane i prostorije Hrvatske katoličke misije (HKM) u Ulmu, a osoblje misije i 100 dragovoljaca bili su također na raspolaganju pri organizaciji Dana. HKM Ulm zajedno s drugim misijama i zajedni-

Snimio: Marijan Bašić

Hrvati su zajedno s drugim vjernicima sudjelovali na misi u crkvi sv. Mihaela

cama drugih materinskih jezika posebno je sudjelovala u organizaciji i izvedbi liturgijskog slavlja 18. lipnja u crkvi sv. Mihaela u Ulmu koje je predvodio predsjednik Njemačke biskupske konferencije biskup Mainza kardinal Karl Lehmann uz koncelebraciju apostolskog egzarcha Petra Kryka, nacionalnog ravnatelja za dušobrižništvo katolika drugih materinskih jezika Njemačke biskupske konferencije vlč. Wolfganga Miehle, delegata za hrvatsku pastvu u Njemačkoj fra Josipa Bebića, referenta za dušobrižništvo katolika drugih materinskih jezika u biskupiji Rottenburg-Stuttgart prelata Jürgena Adama i 50 svećenika. Na slavlju kontinenta i kultura u dvosatnom programu, s velikim uspjehom, sudjelovali su i vjernici iz HKM Ulm.

Hrvati su se na Danu predstavili i na štandu gdje su u narodnim nošnjama nudili autohtone hrvatske proizvode. U ime Hrvatske biskupske konferencije gospičko-senjski biskup Mile Bogović boravio je u srijedu i četvrtak 16. i 17. lipnja u Ulmu gdje je također nazočio proslavi Njemačkoga katoličkog dana. Za vrijeme svog boravka biskup Bogović se susreo s nacionalnim ravnateljem vlč. Miehleom, a primio ga je i gradonačelnik Ulma. Biskup Bogović se susreo i s voditeljem HKM u Ulmu Ilijom Klišićem iz Vrhbanske nadbiskupije. Kao gost na Katoličkom danu je sudjelovao i gvardijan franjevačkog samostana u Vukovaru fra Zlatko Špehar sa zborom mladih, jer se Vukovar kao i Ulm nalaze na Dunavu. I.K./IKA

ŠVICARSKA

Susret mladih Švicarske sa Svetim Ocem

Prvi puta je organiziran susret mladih Švicarske sa Svetim Ocem 5. i 6. lipnja u Bernu. Iz svih hrvatskih ka-

toličkih misija u Švicarskoj stizali su mladi, što organizirano, što privatno, u taj švicarski grad. Organizirano sa

svojim misionarom fra Dinkom Grbavcem stigli su mladi iz HKM Züriha. Priključili su se domaćinima u Bernu. U subotu se 5. lipnja u Ledenoj dvorani okupilo 14.000 mladih koji su došli iz cijele Švicarske, kao i iz susjednih zemalja. Među mnoštvom mladih nije ostalo nezabilježeno i mnoštvo mladih Hrvata. Toliki mladi Hrvati, čiji su roditelji došli na „privremeni rad“ iz Hrvatske i Bosne i Hercegovine su oduševljeno skandirali (što je i sutradan na misi sa Svetim Ocem od svijeta prihvaćeno): Ivane Pavle. Mladi su sa hrvatskim obilježjima i na ovaj način posvjedočili svoju pripadnost i Crkvi i svome narodu. Preko 70.000 tisuća vjernika je sa Svetim Ocem molilo, pjevalo, slavilo. Veličanstveno, napose jer je Švicarska s većinski protestantskim stanovništvom. D.G.

Na susretu s Papom među 14.000 mladih iz cijele Švicarske bio je i veliki broj Hrvata

ALTÖTTING

Kardinal Bozanić predvodio hodočašće

Hrvatski vjernici iz Bavorske hodočastili su u nedjelju 27. lipnja, 31. put u marijansko svetište Altötting. Hodočasničku misu u bazilici sv. Ane predvodio je zagrebački nadbiskup kardinal Josip Bozanić, a okupilo se oko 4.000 hodočasnika iz svih dijelova Bavorske kao i susjedne Austrije. Na početku slavlja u ime hrvatskih svećenika koji pastoralno djeluju u Bavorskoj kardinala je pozdravio voditelj Hrvatske katoličke misije Nürnberg don Mihael Rodić. Poz-

dravljajući kardinala, posebno mu je čestitao 15. obljetnicu biskupskog posvećenja te istaknuo kako prema posljednjim podacima iz Hrvatskoga dušobrižničkog ureda u Frankfurtu u sklopu naših misija u Bavorskoj živi 77.700 Hrvata katolika. U propovijedi je kardinal Bozanić rekao kako nas Marija i danas okuplja u svojim svetištima oko svojega Sina napose u trenucima kada nam smalaksu snage i kad ne znamo što nam je činiti. Pozvao je supružnike da poput Marije

budu otvoreni životu, jer je to najbolja garancija našeg zajedništva s Bogom, izvorom života. Na kraju mise prikupljani su dobrovoljni darovi za gradnju crkve bl. Alojzija Stepinca u Zagrebu. Hodočašće je završilo poslijepodne svečanom večernjom u istoj bazilici koja je završila blagoslovom s Presvetim sakramentom te, po kardinalovoj želji, blagoslovom djece. Ove je godine deveti put hodočašće priredio župnik u HKM Regensburg Josip Antonac.

IKA

ZWIEFALTEN

Hrvati 24. put na hodočašću

Da su Hrvati dosljedni štovatelji Blažene Djevice Marije u domovini i iseljeništvu potvrdilo je i ovogodišnje 24. po redu hodočašće Hrvata s područja biskupije Rottenburg-Stuttgart u poznato marijansko svetište Zwielfalten na kojem je u nedjelju 6. lipnja na svetkovinu Presvetoga Trojstva sudjelovalo više od četiri tisuće Hrvata katolika iz cijelog Baden-Württemberga, u organizaciji ovdašnjih hrvatskih katoličkih misija. Svečano euharistijsko slavlje predvodio je u pomoćnoj katedrali Rođenja Blažene Djevice Marije, pomoćni zagrebački biskup mons. Josip Mrzljak u zajedništvu s delegatom za hrvatsku pastvu u Njemačkoj fra Josipom Bebićem, referentom za dušobrižništvo katolika drugih materinskih jezika u toj biskupiji prelatom Jürge-

nom Adamom, kanonikom Prvostolnog kaptola zagrebačkog i kancelarom Nadbiskupskoga duhovnog stola mr. Stjepanom Večkovićem te s više voditelja hrvatskih katoličkih misija u Baden Württembergu. Nakon ophoda s kipom Gospe Velikoga hrvatskog zavjeta u ime hrvatskih misionara biskupa Mrzljaka je pozdravio vlč. Ivica Komadina, a i biskup Mrzljak je prenio nazočnom puku i kleru pozdrave svih biskupa iz Hrvatske i Bosne i Hercegovine, kardinala Bozanića i Puljića, te je istaknuo kako dolazi iz zagrebačke prvostolnice u kojoj počiva tijelo bl. kardinala Alojzija Stepinca. U nadahnutoj propovijedi izdvojio je sedam molbi biskupa osam srednjoeuropskih zemalja, među kojima su i Hrvatska i Bosna i Hercegovina, izgovorenih pred

sto tisuća hodočasnika, 22. svibnja, u Mariazellu. Istaknuo je pritom kako sve te zemlje imaju iste zajedničke kršćanske korijene te da se treba zauzimati za savezništvo s ljudima dobre volje, a da su upravo hodočašća u Gospina svetišta poticaji kako bismo mogli svjedočiti svoju vjeru i biti sami uvjereni u vrijednost života. Cijelom je hodočašću posebno pridonijela HKM Sindelfingen predvođena voditeljem fra Marinkom Vukmanom. Misijski zborovi i mladi iz te misije između ostalog izveli su pred početak misnog slavlja prigodni glazbeni program i recital u čast Gospe Velikoga hrvatskog zavjeta. Vjernici iz te misije sudjelovali i u prinosu darova među kojima je prineseno 2000 eura za napuštenu djecu u Zagrebu. Na hodočašću je sudjelovala i skupina od dvjestotinjak hodočasnika iz HKM St. Gallen iz Švicarske. **Biserka Lukan**

RÜSSELSHEIM

Zajedništvo je znak Kristove ljubavi

Ove su godine hrvatski vjernici u Rüsselsheimu zajedno s Nijemcima i Koreancima proslavili 10. lipnja svetkovinu Tijela i Krvi Kristove, pod geslom „Mi želimo živjeti svoju vjeru u radosti“.

Misno slavlje služeno je ispred crkve Presvetoga Trojstva u Hasslochu, a završeno je ophodom u područnoj crkvi Isusova uskrsnuća. Za vrijeme ophoda svećenici su naizmjenice nosili Presveti Oltarski Sakrament, a vjernici „nebo“. Pjevane su euharistijske pjesme na tri jezika. Osobito su skladno pjevali Koreanci. Poslije završetka tijelovskog ophoda Nijemci su nastavili župno slavlje na prostoru oko crkve, a hrvatski su vjernici otišli u misijski centar i dvorište na zajednički objed. Taj lijepi susret upriličili su članovi župnoga vijeća.

Berislav Nikić

MOERS Područni susret hrvatske kat. mladeži

Susret hrvatske katoličke mladeži iz Hrvatskih katoličkih misija (HKM) s područja Gornje Rajne i Vestfalije održan je u subotu 26. lipnja u „Kulturzentrum Rheinkamp“ u Moersu pod geslom „Zaveslaj na pučinu“, u organizaciji HKM Moers. Susret, na kojem se okupilo više od 500, uglavnom mladih vjernika, predvođenih pastoralnim djelatnicima započeo je svečanom misom koju je predvodio župnik župe Studenci iz Bosne i Her-

cegovine vlč. Damjan Raguz u zajedništvu s predsjedateljem regije, voditeljem HKM Düsseldorf fra Brankom Brnasom, domaćinom voditeljem HKM Moers fra Markom Jukućem te s još osam svećenika. Sve je na početku pozdravio o. Jukić, a potom i nazočna referentica za dušobrižništvo katolika drugih materinskih jezika u biskupiji Münster Eva-Maria Lux istaknuvši kako je jako važno da se mladi okupljaju i zajedno mole. Vlč. Raguz

je u nadahnutoj propovijedi podsjetio na nedavno održani susret hrvatske katoličke mladeži u Šibeniku također pod glesom „Zaveslaj na pučinu“, na kojem je, kako je istaknuo, 20.000 mladih Hrvatica i Hrvata svjedočilo svoju vjeru u Isusa Krista i svoju pripadnost hrvatskom narodu. Misno slavlje uvečali su svojim pjevanjem i sviranjem mladi HKUD-a „Studenčica“ i mandolinska skupina „Zlatno srce“ iz župe Studenci pod vodstvom Davora Bukvića i Ivana Penezića. Drugi dio programa započeo je hrvatskom himnom. Potom su nastupili: folklorna skupina malenih iz HKM Moers; folklorna skupina HKM Essen; folklorna skupina „Koraci u tudini“ iz HKM Köln; folklorna skupina iz HKM Dortmund; skupina mladih iz HKM Hagen; HFG „Zagreb“ iz HKM Wuppertal; folklorna skupina „Vrhbosna“ iz HKM Aachen; skupina djevojčica iz HKM Düsseldorf; folklorna skupina odraslih iz Moersa te na kraju su nastupili gosti iz domovine HKUD „Studenčica“ i mandolinska skupina „Zlatno srce“. Program su vodili Oliver Lozić i Marijana Vidović.

Tekst i snimka: A. P.

Kao gosti iz domovine nastupili su HKUD „Studenčica“ iz župe Studenci u BiH

BONN Trideset misijskih godina

U dvorani „Schutzenhaus“ u Siegburgu priređen je u subotu 1. svibnja prigodni program u povodu proslave 30. obljetnice Hrvatske katoličke misije Bonn. Pozdravljajući mnoštvo posjetitelja i uzvanika, voditelj tamošnje misije fra Ante Bilić se kronološki osvrnuo na proteklih 30. godina rada i djelovanja, pri čemu nije zaboravio spomenuti veliki doprinos svojih prethodnika. Obraćajući se nazočnima, provincijal Franjevačke provincije Presvetoga Otkupitelja sa sjedištem u Splitu dr. fra Željko Tolić, uz čestitke fra Anti i pastoralnoj suradnici s. Dubravki Žuro na jubileju, zaželio je svima neka rastu u dobru. Topli i srdačni pozdravi gradonačelnika grada Siegburga Rolfa Kriegera, njegova zamjenika Franza Huhna, zastupnika u zemaljskom parlamentu Gornje Rajne i Vestfalije Michaela Solfa te predsjednika Vijeća za inozemce Luke Čirjaka, popraćeni su velikim pljeskom. Posebno valja istaknuti voditelja programa, zamjenika voditelja Ispostave veleposlanstva RH u Bonnu Danijela Glunčića, koji je profesionalno obavio zadaću prevodite-

Sakrament potvrde podijelio je banjalučki biskup Franjo Komarica

lja. Pozdravne riječi uputila je u ime Ispostave veleposlanstva Sanja Javor te predsjednik HKDU Anto Kovačević, koji je bio posebni gost voditelja misije o. Bilića. U toj je prigodi predstavio svoju knjigu „Ispravak netočnog navoda“. Prvi dio nastupa bio je okrunjen nastupom misijskog pjevačkog zbora mladih. U zabavnom dijelu programa nastupila je Vesna Pisarović.

Proslava je završila sutradan u nedjelju 2. svibnja svečanim euharisti-

jskim slavljem u crkvi sv. Remigija u Bonnu koje je predvodio provincijal o. Tolić u zajedništvu s delegatom za hrvatsku pastvu u Njemačkoj fra Josipom Bebićem i domaćinom, voditeljem misije o. Bilićem. U HKM Bonn 29. svibnja mladi su primili sakrament potvrde, a 6. lipnja sakrament prve pričesti. Sakrament potvrde podijelio je banjalučki biskup, predsjednik Biskupske konferencije Bosne i Hercegovine mons. dr. Franjo Komarica. Luka Čirjak

MÜNCHEN

Hrvati na zajedničkoj misi i tijelovskom ophodu

Više od tisuću i pol Hrvata iz najveće Hrvatske katoličke misije u Njemačkoj — München, sudjelovalo je na svetkovinu Tijelova, u četvrtak 10. lipnja, u euharistijskom slavlju i ophodu zajedno s Nijemcima i katoli-

cima drugih materinskih jezika u glavnom gradu Slobodne Države Savezne Republike Njemačke — Bavarke.

Svečano euharistijsko slavlje na Trgu sv. Marije, u kojem je sudjelovalo oko 20.000 vjernika, među kojima

je bio i predsjednik Bavorske dr. Edmund Stoiber sa suprugom, u tom je povodu predvodio nadbiskup Nadbiskupije München i Freising kardinal Friedrich Wetter, koji je u kratkoj, ali sažetoj propovijedi između ostalog kazao: „Sami sebi ne možemo dati vječnu budućnost. To nam Bog daje preko Isusa Krista, preko kojega sudjelujemo u vječnom Božjem životu.“

Nakon euharistijskog slavlja oblikovala se višekilometarska procesija ulicama Münchena u kojoj su sudjelovali i vjernici zajednica drugih materinskih jezika. Od svih vjernika drugih materinskih jezika najbrojniji su bili Hrvati, koji su dostojanstveno svjedočili svoju vjersku i nacionalnu pripadnost u narodnim nošnjama i sa svojim nacionalnim obilježjima, a prevodili su ih voditelj HKM München fra Tomislav Dukić te dušobrižnici fra Luka Livaja i fra Mladen Marić. **A.P.**

Na misi i u ophodu ulicama Münchena sudjelovalo je više od 1500 Hrvata

FRANKFURT

Biskup Puljić podijelio sakrament potvrde

Dubrovački biskup, predsjednik Višeg za hrvatsku inozemnu pastvu Hrvatske biskupske konferencije i Biskupske konferencije Bosne i Hercegovine mons. dr. Želimir Puljić podijelio je u nedjelju 27. lipnja sakrament potvrde mladima Hrvatske katoličke župe „Otac Ante Antić“ u Frankfurtu. Misno

slavlje u tom je povodu u katedrali sv. Bartolomeja predvodio mons. Puljić u zajedništvu s delegatom za hrvatsku pastvu u Njemačkoj fra Josipom Bebićem, župnikom fra Petrom Vučemilom te dušobrižnikom fra Antom Markovićem. Biskup je u toj prigodi potvrđenima, kojih je bilo 98-ero, i rodite-

ljima kazao kako je vjera značajna u životu mladih, koji se tako jasno opredjeljuju ići Isusovim putem i stopama svojih roditelja, djedova i baka. Četrdesetero mladih iz Hrvatske kat. župe Maintaunus-Hochtaunus u Kelkheimu primilo je također toga dana sakrament potvrde od mons. Puljića. **Z.R.P.**

MAINZ

Svečanost sakramenta potvrde

Na svetkovinu Presvetoga Trojstva, 6. lipnja, u crkvi sv. Bonifacija u Mainzu, održana je svečanost svete potvrde. Na svečanosti je bilo šesnaest potvrđenika iz HKM Mainz, i pet potvrđenika iz HKM Rüsselsheim.

Predvoditelj misnoga slavlja i djelitelj sakramenta potvrde bio je pomoćni biskup iz Mainza dr. Ulrich Neymeyr, u koncelebraciji s voditeljima HKM Mainz fra Josipom Klarićem. Obrćajući se potvrđenima, na kraju propovijedi je kazao: „Vi ćete po sakramentu potvrde primiti Duha Svetoga. Bog vas snagom toga Duha šalje u svijet, da ovaj svijet učinite boljim. Bog je uvijek pozivao i slao ljude u svijet, da navješćuju Evanđelje-Radost! Odazovite se Božjem pozivu spremno, kao što je to učinio sv. Bonifacije, apostol Njemačke, čija se tisuću dvjesto pedeseta obljetnica mučeničke smrti slavi u

Sakrament potvrde podijelio je pomoćni biskup biskupije Mainz dr. Ulrich Neymeyr

Njemačkoj.“ HKM Mainz ujedno je u nedjelju 27. lipnja proslavila Dan misije. Misno slavlje u tom je povodu služeno na nogometnom igralištu NK „Croatie“ u Mainzu. Nakon misnog

slavlja priređen je kulturno-zabavni i sportski program. Ujedno je priređeno i sprotsko natjecanje ministarnata iz HKM Wiesbaden i Mainz.

B.N./A.P.

HRVATSKA

Folkloriši i tamburaši iz Zap. Europe u domovini

Folklorno-tamburaško društvo „Don Josip Kokorić“, iz Hrvatske katoličke misije Nürnberg, koje djeluje od 1974., sudjelovalo je u Republici Hrvatskoj na petom po redu Festivalu folklornih skupina iz iseljeničtva i četvrtom Festivalu hrvatske dijasporu i nacionalnih manjina iz Hrvatske na

poziv Hrvatske matice iseljenika. Tako su 19. svibnja u Starim Jankovcima izveli „Plesove iz Posavine“, a u Vinkovcima 30. svibnja „Plesove iz Like“. Uz to folklorno-tamburaško društvo iz Nürnberga iz hrvatskih katoličkih misija iz Zapadne Europe nastupili su još: folklorna skupina „Vila

Velebita“ iz HKM Sindelfingen, folklorna skupina „Bijeli golubovi“ iz HKM München, folklorni ansambel „Anno 93“ iz Beča, Kulturno-umjetničko društvo „Silvije Strahimir Kranjčević“ iz Züricha, Kulturno umjetničko društvo „Hrvatski dom“ iz Welsa, Hrvatsko kulturno umjetničko društvo „Posavsko kolo“ iz Graza. U toj prigodi sudionici smotri posjetili su Vukovar gdje su položili vijenac pokraj spomenika palim hrvatskim braniteljima u Domovinskom ratu i sudjelovali na sv. misi u župnoj crkvi sv. Filipa i Jakova. Poslije mise prigodnim je riječma gvardijan franjevačkog samostana fra Zlatko Špehar srdačno pozdravio nazočne.

Tekst i snimka: Rudi Belko

HANNOVER

Nastup folklorne skupine „Tin“

Nakon određenog vremena nenastupanja misijska folklorna skupina „Tin“, koja okuplja mlade i djecu u Hrvatskoj katoličkoj misiji Hannover, u posljednje vrijeme upornim vježbanjem i zalaganjem pokazuju vidan napredak. To je dakako rezultat i trogodišnjeg neumornog zalaganja voditelja folklorne skupine i časni sestra.

Dječja folklorna skupina „Tin“ u novoj postavi od 23 člana nastupila je prvi put na ovogodišnjoj proslavi Majčina dana. Djeca su bila radosno uzbuđena da mogu svojim majkama za njihov dan kao dar ponuditi svoj prvi folklorni nastup, a majke su glasnim pljeskom i odobravanjem zahvaljivale na takvu ugodnu daru brišući suze ra-

dosnice. Narodna izreka „Na mladima svijet ostaje“ pokazala se i tog dana još jednom istinitom kada je najmlađi član skupine, četverogodišnji Michael, svojim dječijom jednostavnošću i hrabrošću izveo na pozornici cijelu skupinu i izmamio svima na licima široke osmijehe, a pljeskanju nije bilo kraja.

ss. K. i L.

SINDELFINGEN

Dan misije i srebrni misnički jubilej petorice franjevacu

U nedjelju 4. srpnja u Hrvatskoj katoličkoj misiji Sindelfingen proslavljen je Dan misije, a voditelj misije fra Marinko Vukman i još četvrica svećenika franjevacu Franjevačke provincije Presvetoga Otkupitelja sa sjedištem u Splitu: fra Stanko Dotur, fra Dušan Džimbeg, fra dr. Josip Šimić i fra Mate Topić proslavili su srebrni misnički jubilej. Misno slavlje u tom je povodu u punoj crkvi Presvetoga Trojstva predvodio delegat za hrvatsku pastvu u Njemačkoj fra Josip Bebić. U slavlju je sudjelovao i voditelj glavnog odjela Vb „Strane misije“ u biskupiji Rottenburg-Stuttgart prelat Jürgen Adam.

O. Bebić je u nadahnutoj propovijedi progovorio o značenju svećeničkog zvanja i poziva. Na početku i na kraju misnog slavlja sve je pozdravio fra Marinko koji je uzvanicima uručio umjetničke slike slikarice Nade Turkalj. U slavlju su sudjelovali i generalna konzulica RH u Stuttgartu dr. Vera Ta-

dić s konzulima Katjom Kovač i Stankom Lipnjakom, te gradonačelnik Sindelfingena dr. Bernd Vöhringer. Nakon misnog slavlja u dvorani „Klosterseehalle“ priređen je uz besplatni objed za sve i prigodni duhovno kulturni program. Uz dječji i zbor odraslih nastupile su i brojne misijske skupine: folklorna skupina „Zvonimir“ i mali folklor, tamburaši Matije Gupca i prof. Ni-

noslav Pcedulić izvođeci tradicionalne hrvatske pjesme i plesove „s juga i sjevera“ te plesna skupina Jasmine Junković. U zabavnom dijelu nastupio je Dražen Žanko. Priređena je i bogata tombola, a prilog od 4000 eura namijenjen je za izgradnju crkve Hrvatskih mučenika u Udbini. Slavlju je prethodila duhovna obnova koju je predvodio dr. fra Josip Šimić.

B.L.

Slavljenici srebrne mise (slijeva nadesno): fra Mate Topić, fra Marinko Vukman, dr. fra Josip Šimić, fra Dušan Džimbeg, fra Stanko Dotur zajedno (red iza) s delegatom o. Bebićem, gradonačelnikom dr. Vöhringerom i prelatom Adamom

Snimila: B. Lukon

Procesi kulturne integracije domovine i dijaspore

Hrvatski iseljenički zbornik 2004., uredila Vesna Kukavica, Hrvatska matica iseljenika, Zagreb, 2003., 356 str.

Nedavno je u Zagrebu Hrvatska matica iseljenika priredila predstavljanje Hrvatskoga iseljeničkog zbornika 2004. u tiskanom i elektroničkom izdanju. Ljetopis Hrvatske matice iseljenika predstavili su: ravnatelj HKM Nikola Jelinčić, dr. Ivan Čizmić, mr. Rebeka Mesarić Žabčić, mr. Željka Lovrenčić i urednica prof. Vesna Kukavica. Prigodni glazbeni program izvela je operna pjevačica Barbara Othman.

Hrvatski iseljenički zbornik 2004. sa sažecima na engleskom i španjolskom jeziku ima devet tematskih cjelina, koje se sastoje od 36 samostalnih autorskih priloga, a uz CD-Rom ima i elektronsku inačicu na internetu. Tematske cjeline: Znači vremena, Baština, Kroatistički obzori, Mostovi, Dijaspore, Duhovnost, Znanost, Nove knjige te Virtualna Hrvatska, prate veze dijaspore i domovine u procesu kulturne integracije hrvatskoga iseljeničtva s domovinom.

Priloge su pisali mladi znanstvenici, ali i „Matičini“ pouzdani stalni suradnici sa svih kontinenata. Matičin je godišnjak u svom svesku posebnu pozornost posvetio reformi hrvatskoga školstva u inozemstvu u skladu s europskim interkulturalnim modelima obrazovanja, hrvatskim vokalnim umjetnicima XX. stoljeća u svijetu, najčitanijem piscu hispanističkoga svijeta hrvatskog podrijetla Antoniu Skarmetiju, te drugim aktualnim zbivanjima u našim kulturnim udrugama diljem planete. Tako Hrvatski iseljenički zbornik ove godine, s više ili manje informacija, povezuje 22 zemlje svijeta u kojima u većini žive Hrvati i građani hrvatskoga podrijetla.

Marijan Šimeg piše, u prvoj tematskoj cjelini Znači vremena, tekst pod naslovom „Hrvatska nastava u inozemstvu“, a mr. Rebeka Mesarić „Migracije i interkulturalni odnosi u europskim školama“, dok se Tuga Tarle bavi temom „Europa u vrtlogu globalizacijskih procesa“.

Tematska cjelina Baština donosi tekst Vesne Kusin pod naslovom „Hrvatski spomenici svjetske baštine“, a mr. Irena Miholić ispisuje „Priču o tamburi“, dok etnolog Ivica Ivanković

opisuje gradišćanske glazbene spomenare. Muzikologinja Jagoda Martinčević napisala je zanimljiv tekst o hrvatskim volanim umjetnicima XX. stoljeća u svijetu. Povjesničar dr. Ljubomir Antić opisuje prvih sto godina Hrvatske seljačke stranke.

Treća tematska cjelina Kroatistički obzori posvećena je velikim imenima. Tako Grozdana Cvitan piše studiju o Antoniu Skarmetiju, a mr. Sanja Vulić donosi informaciju o novom naraštaju pjesnika iz Bačke. Marinko Krmpotić piše o Miri Gavranu — našem naizvođenijem dramatičaru, a Ivana Rora opisuje hrvatsko-mađarske književne veze u povodu dodjele Nagrade za promicanje hrvatske kulture u svijetu mađarskom slavisti i kroatisti dr. Istvanu Lakosu, dok se mr. Željko Holjevac zainteresirao za djelo leksikografa Ujevića posvećeno Gradišćanskim Hrvatima. Riječka anglistica dr. Branka Kalogjera ispisuje esej o hrvatskim književnicima koji stvaraju izvan domovine pod naslovom „Etničari, egzilanti, globalisti“.

Najopširnija tematska cjelina zove se Dijaspore. Ona donosi 12 znanstvenih članaka. Tako dr. Boris Škvorc piše tekst pod naslovom „Hrvatski tisak u australskome kulturnome i informativnome prostoru“, a povjesničar

dr. Ivan Čizmić piše o stogodišnjici „Zajedničara“ — glasila Hrvatske bratske zajednice. Dr. Adolf Polegubić piše o 25. obljetnici „Žive zajednice“ pod naslovom „Pastoralno djelovanje tiskom“, a Vesna Kukavica predstavlja 60. godišta Hrvatskoga kalendara iz SAD-a kojega tiska Franjevačka kustodija iz Chicaga i Hrvatski etnički institut, dok Naco Zelić opisuje „Glasila“ — novine u bačkih Hrvata. Dr. Ivan Čizmić piše i o Kongresu američkih Hrvata. Suzana Maršić piše o 50. obljetnici Hrvatske akademije Amerike. Vrsni publicist Nenad Goll predstavlja „Austrijski dnevnik“ Grge Gecana, dok se novinarka Smiljana Šunde bavi migracijama našijenaca na Novi Zeland tijekom prošlog stoljeća u tekstu „Nepoznati zaručnici“. Mr. Senka Božić Vrbanić analizira kulturne veze Maora i Hrvata, a Željka Lešić ispisuje putopis „Posjet Hrvatima u Južnoafričkoj Republici“. Mr. Marina Perić donosi aktualnu sliku kulturnih društava čileanskih Hrvata.

Peta tematska cjelina Mostovi donosi prikaz Hrvatsko-francuskog slikara Virgilia Nevestića autorice Lilijane Domic, a mr. Daniela A. Jelinčić piše o Labinu — istarskom iseljeničkom kraju. Mladen Vuković opisuje Izložbu „Augusteum Narond“ na europskoj turneji. Jagoda Zamoda piše o samoukoj kiparici Ljubici Matulec pod naslovom „Spomenik iseljenim Hrvatima u Hamburgu“.

Šesta se tematska cjelina bavi duhovnom kulturom pa donosi tekst o kardinalu Josipu Bozaniću, a dr. Andrea Sapunar analizira vrhunac gradišćanskohrvatske barokne pobožnosti, dok dr. Ante Laušić piše o Hrvatskim misionarima na jugu Afrike.

Sedma tematska cjelina posvećena je Hrvatima — cijenjenim znanstvenicima u svijetu o kojima piše dr. Janko Herak. Osmu tematsku cjelinu prikazuje nekoliko novih knjiga i to: Josipa Novakovića iz SAD-a, Tvrtka Mursala iz Južnoafričke Republike, te Nicolasa Rajčevića iz Čilea. Deveta tematska cjelina povećana je Hrvatskoj književnosti u cyber prostoru.

Martina Matanović

Ana Arambašić, 19-godišnja Hrvatica iz Koblenza, provest će sljedeću godinu dana kao „Dragovoljnu socijalnu godinu“ u južnoameričkoj zemlji Boliviji, živeći i radeći sa siromašnima. Prije odlaska u Boliviju Ana je našem suradniku odgovorila na nekoliko pitanja.

Pokrenuti se, otvoriti oči i razumjeti svijet oko nas

Kada si rođena i gdje? Odakle dolaze tvoji roditelji?

Imam 19 godina, a rođena sam u Koblenzu. Moji roditelji su rodom iz Novog Šehera kod Žepča, u srednjoj Bosni. Ali oni već 35 godina žive i rade u Njemačkoj.

Ovog ljeta putuješ u Boliviju gdje ćeš provesti takozvanu „Dragovoljnu socijalnu godinu“ (FSJ). Otkud ti ideja za taj životni korak i što je to „Freiwilliges Soziales Jahr“?

U ljeto prošle godine, kada sam morala promisliti, što i kako dalje nakon mature, najprije sam razmišljala da bolje upoznam svoju domovinu, to jest Bosnu i Hercegovinu i Hrvatsku. Tako sam na početku htjela jednu sezonu raditi negdje na moru u Hrvatskoj te istodobno učiti odnosno popraviti moje znanje hrvatskoga jezika. Kada sam se potom informirala o mogućnostima kako se sve može provesti jedna godina boravka u inozemstvu, naišla sam na tzv. Dragovoljnu socijalnu godinu (Freiwilliges Soziales Jahr). I tu sam najprije tražila organizaciju, koja nudi godinu dana boravka i rada u Hrvatskoj ili u Bosni i Hercegovini. Pritom sam naišla na svoju sadašnju organizaciju Sofia e.V. U čežnji da upoznam nešto novo naravno da je pomalo ulogu igrala i želja za avanturom. Slobodna socijalna godina je donekle drugačija mogućnost da se upozna jedna zemlja i da se istodobno nešto učini za nju, time što ju se bolje upozna.

Ne radi se pritom samo o pomaganju ljudima u siromašnijim zemljama, jer mlad a usto još ne posve izobražen čovjek i ne može puno napraviti. Puno više se radi na unaprjeđivanju razumijevanja među narodima i ljudima, o nastojanju da im se kaže da ima ljudi, koji bi dali sve od sebe, kako bi umanjili njihovu nevolju. To je uzajamno davanje i uzimanje. Jer, kada onamo stignem, morat ću puno učiti od Bolivijanaca; ne govorim još španjolski, ne poznajem dovoljnu zemlju i okruženje u kojem ću živjeti i još puno toga...

Ali istodobno ću pokušati pomoći tim ljudima svojim znanjem, onoliko

koliko mogu, te im pokazati da se zanimam za njih, da me zanima njihov život, da mi je stalo do njih. Nadalje ja tu na neki način predstavljam i Njemačku i Hrvatsku, pa se moram pripraviti na susret i dijalog s različitim mišljenjima i nazorima.

Što ćeš raditi u Boliviji?

Radit ću u jednom seoskom školskom internatu s djecom i mladima. Ta djeca dolaze iz malih sela u kojima nema škole. Zato dolaze u internat kako bi mogli pohađati školu. Ima više internata i svi oni imaju primjerice vlastite nasade porca. To znači da djeca moraju ispomagati na poslovima u vrtu, u kuhinji itd.

Moja će se zadaća sastojati u pomaganju djeci pri pisanju domaćih radova, u organiziranju slobodnog vremena i općenito u sukreiranju svakodnevnog života i rada...

U početku će dakako biti teško pomagati djeci u pisanju domaćih radova, budući da još ne govorim dobro jezik. Ali, nadam se da ću, prije nego što odem na internat, za vrijeme jednomjesečnog tečaja jezika u gradu Sucre, dovoljno naučiti jezik.

Zašto si izabrala baš Boliviju i jesi li se dovoljno pripremila za boravak i rad ondje?

Kao što sam već rekla, najprije sam razmišljala o boravku u BiH i Hrvatskoj. Potom su moju pozornost privukli seminari o dragovoljnom radu, a oduševila sam se projektom „Dragovoljna socijalna godina“, pa sam pritom i ostala. Izabrala sam svoju sadašnju organizaciju Sofia e.V., jer ona nudi i jednu godinu boravka i rada i u Hrvatskoj i u BiH, što mi je bila prvotna nakana. Ali, što sam informacija o toj službi dobivala, tim više me se doimao sam projekt po sebi a ne više toliko o samoj zemlji. Već sam bila saznala da bih kasnije mogla jedan semestar studirati u inozemstvu, u Hrvatskoj, gdje ću moći poboljšati i svoje poznavanje hrvatskoga jezika. Jednostavno me fasciniralo nešto drugačije i po meni smislenije raditi.

Odluka za Boliviju pala je i stoga što u organizaciji Sofia e.V. najprije

temeljito razmišljaju o tomu tko je za koje mjesto prikladan pa se zatim dodjeljuju mjesta. Mi imamo naravno mogućnost izraziti svoje želje.

Mislim da sam dobro informirana o Boliviji. Naravno da ću najviše naučiti za vrijeme mog boravka ondje. No, ja sam već ovdje učila španjolski jezik i upoznavala Boliviju iz knjiga i medija. Osim toga pogledala sam mnoge slike, kako bih jednostavno stekla dojam o toj zemlji, jer dotad nisam imala nikakvu predodžbu o tomu što me očekuje.

Usto sam razgovarala s mnogima koji su svoju dragovoljnu godinu također proveli u Boliviji te su mi i oni mnogo toga rekli. Vrlo su važni i seminari priprave, koje nudi Sofia e.V. Tu se radilo i o osobnoj pripravi, npr. kako se odnositi prema rastanku, prema siromaštvu koje se vidi u toj zemlji, pa općenito o odnosu prema toj zemlji, gdje smo poučavani o njezinoj povijesti i politici. Vrlo važan dio priprave bio je pored toga i desetodnevni tečaj AGEH-a (Arbeitsgemeinschaft für Entwicklungshilfe Köln), na kojem su se još jednom razbistrile moje predodžbe, ciljevi, želje, snovi i motivacija.

Što te je motiviralo na taj socijalni rad u tako dalekoj zemlji?

Uvijek sam voljela socijalnu zauzetost. Već nekoliko godina imam jednu skupinu mladih, a položila sam i ispit za voditeljicu rada s mladima. Suradujem puno s djecom i mladima iz svoje okoline. U tomu naprosto uživam.

Ima jedna tajna

Tužimo se na umor pred godišnje odmore. Po povratku s njih pripovijedamo kako bismo se trebali odmoriti od iscrpljujućeg odmora. Doista, postoje poslovi koji zamaraju i osobe koje iscrpljuju. Ima dana koji pritišću i trenutaka koji iscjeđuju. Umor je povlašteni građanin našeg doba.

Ne kanimo ovdje govoriti o neurofiziologiji umora, niti razglabati o tome kako na vrijeme zaustaviti vlak koji nas vodi u provaliju nepovratne iscrpljenosti. Nećemo govoriti ni o tome da se valja umjeti odmarati uranjanjem u svijet osjeta, niti o tome kako zadobiti mirnu noć organiziranjem mirnog dana. Ne kanimo pripovijedati o tome kako uvesti energetsku štednju vlastitih životnih energija i klonuti se emotivne rasipnosti, razlijanosti, na sve i sva, na krcanje poslova s kojima više ne možemo izlaziti na kraj, niti smo ih u stanju dobro obavljati, a jer ih ne obavljamo dobro, nismo zadovoljni. O svemu tome neće biti riječi.

Riječ je o jednoj tajni. Potražimo je u vlastitu iskustvu. Koja mati nije pregorgjela veliki napor, izdržala ne malu

muku radi djeteta. I ako ste je upitali za umor, niste dobili odgovor. Koja zaručnica ili zaručnik, muž ili žena, nisu podnijeli upravo nadljudske napore da prevladaju udaljenost koja ih je dijelila bez proklinjanja tegobe puta. Koji prijatelj ili prijateljica nije podnio napor da stisne ruku prijatelju ili prijateljici, da napravi uslugu, dobročinstvo, radost ne misleći na umor.

Ima jedna tajna. Isti taj napor, ista ta naprezanja, iste tegobe mogu biti i jesu izvor ojađenosti, beskrajne potištenosti u nekoj drugoj prilici, dok u navedenoj to nisu. Gdje leži tajna? U ljubavi. Veli se: „Što se mora, nije teško“. No nije sva istina u toj riječi. Rekao bih radije: „Što se voli, ljubi, nije teško.“ Kad se predmet uroni u vodu, pamtim nešto iz đache fizike, postaje, dok je u njoj, lakši. Kad sam kao dječak vukao čabar s vodom iz duboka bunara, lako bih ga potezao dok je bio u vodi, no kad sam ga izvukao nad razinu vode, zamalo da me težinom nije povukao u zdenac. Teret uronjen u ljubav gubi na težini, kao što i teret uronjen u vodu gubi na težini.

Ivan Golub

► Osim toga htjela sam jedno vrijeme raditi nešto drugo, vidjeti druge zemlje i ljude, barem na kratko vrijeme izići iz ove sive njemačke svakodnevice. Htjela sam iskusiti nešto drugo. Nešto, pri čemu se uvijek ne govori o novcu, izgledu itd. Tu je usto i čežnja za avanturom, koju i ja čutim. Ne mogu to sada točno objasniti, ali u vremenu, u kojem sam se time tako intenzivno bavila, a u svibnju je otad prošla već cijela jedna godina, taj projekt je postao tako velikom željom, da ga jednostavno moram provesti.

Nadalje je jednostavno lijepo upoznati tako različite ljude i primijetiti da se čovjek odmah razumije, budući da odmah spozna, da se u isto vrijeme bavimo istim stvarima.

Tko te financira i kako? Treba li ti financijska pomoć i kako ti se može financijski pomoći?

Najviše me financira moja organizacija Sofia e.V. Ta se organizacija financira većinom iz dragovoljnih darova i dotacija, kojima se podržavaju dragovoljci. Time se plaćaju putni troškovi, troškovi tečaja jezika i osiguranje.

Sofia e.V. ne može međutim sama snositi sve troškove, nego i sami dragovoljci trebaju formirati tzv. krugove solidarnosti. Radi se o tomu da

se nađu ljudi koji će dragovoljca podupirati na dva načina. Jedan način je idejna podrška u obliku kontakata, npr. preko interneta, a drugi oblik je financijska pomoć, budući da bi svaki dragovoljac trebao dobiti pomoć u iznosu od 210 eura. Sve su to naravno dragovoljni darovi (Spenden) za koje se može dobiti potvrda o darivanju (Spendenbescheinigung). Za uzvrat ja svojim darovateljima i pomagačima nudim mogućnost kontakta sa mnom za vrijeme mog boravka u Boliviji i naravno razmjenu iskustava. Ja ću svaka dva mjeseca pisati jedno okružno pismo, koje ću slati svima, koje to zanima.

Da es aber für Sofia e.V. fast unmöglich ist, alle Kosten selbst zu tragen, sollen die Freiwilligen sich einen sogenannten Solidaritätskreis aufbauen. Es geht also darum Menschen zu finden die einen auf zwei Arten unterstützen. Eine ist die ideelle Unterstützung in Form von Kontakt z.B. per Internet und die zweite Form ist die finanzielle Hilfe, da jeder Freiwillige einen Betrag von 210€ in Form von Spenden zusammen bekommen sollte. Natürlich sind das alles Spenden und somit ist auch eine Spendenquittung erhältlich. Dafür biete ich den Spendern den Kontakt mit mir während meiner Zeit in Bolivien an und natürlich auch den Austausch von Erfahrungen.

gen. Ich werde alle 2 Monate einen Rundbrief schreiben, den ich an alle schicke, die sich dafür interessieren.

Kao mlada i aktivna kršćanka i Hrvatica, koja se odlučuje na taj korak, sigurno imaš nešto poručiti našim mladima u Njemačkoj?

Mislim da je vrlo važno otvoriti oči i baciti pogled oko sebe. Iako se čovjek možda malo plaši, mislim da se raste kroz takve projekte i prije svega uz to uči i da se na mnoge stvari dobija novi pogled, drugačiji od onog uobičajenoga. Za mene je također važno, možda sasvim malo moći dokučiti ono što su moji roditelji doživjeli, kada su došli u Njemačku ne znajući jezik ili što drugo. Kada čovjek tako nešto doživi, mislim da će potom mnoge stvari gledati drugačije i tek tada možda ponešto i razumjeti.

Razgovarao: T. G.

Dodatne informacije:

Anu Arambašić može se kontaktirati na email adresi:

aramana@freenet.de

Pomoć se može poslati na: Ana Arambašić, Pax Bank, BLZ 585 602 94, Konto-Nr. 300 549 701 8, Stichwort: Fundacion Treveris 104/05. Više o projektu na internetu:

www.sofia-trier.de

www.bdkj-dv-trier.de

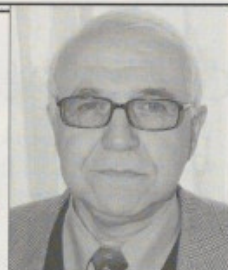
1700. obljetnica mučeništva sv. Dujma

Rješenje pošaljite najkasnije do 5. rujna 2004.

[illegible]

Dozvola boravka (2) (Aufenthaltserlaubnis)

Piše:
Niko Radat

U zadnjem broju „Žive zajednice“ bilo je govora o vrstama dozvole boravka. U ovom broju ukratko ćemo odgovoriti na pitanja kako se može dobiti dozvola boravka u okviru spajanja obitelji (Familienzusammenführung) i kada prestaje vrijediti već izdana dozvola.

Pošto je u Njemačkoj od studenoga 1973. na snazi odluka o zabrani dolaska nove radne snage, a zaposlenje i to na određeno vrijeme može se dobiti samo za deficitarna zanimanja za koja Nijemci nemaju dovoljno radne snage na radnom tržištu, najčešći oblik dobivanja dozvole boravka je putem spajanja obitelji (Familienzusammenführung). Prema § 20 AuslG bračni partner koji boravi u Njemačkoj može pod sljedećim uvjetima dovesti bračnog partnera koji boravi u domovini i djecu do navršene 16. godine života:

1. da ima pravo na boravak (Aufenthaltsberechtigung) ili

2. da ima neograničeni boravak i najmanje 8 godina boravka u Njemačkoj (na što moraju posebno obratiti pozornost mladi koji su s 14-15 godina došli u Njemačku);

3. da imaju dozvolu boravka, a brak je postojao pri dolasku u Njemačku (to se najviše odnosi na one koji dobiju posao u Njemačkoj na određeno vrijeme i umjesto dozvole boravka dobiju Aufenthaltbewilligung);

4. da ima odgovarajući stan za sve članove obitelji koje želi dovesti;

5. da ostvaruje zaradu od koje mogu živjeti svi članovi obitelji koje želi dovesti.

Bračni partner koji živi u domovini mora kod njemačkog veleposlanstva (u Zagrebu ili Sarajevu) podnijeti zahtjev za vizu (za sebe i za djecu ispod 16 godina koju želi povesti). Njemačko veleposlanstvo preko nadležnog ureda za strance u Njemačkoj provjerava ispunjava li bračni partner koji boravi u Njemačkoj uvjete propisane zakonom za strance. Ako su uvjeti ispunjeni, dodjeljuje se ulazna viza u svrhu zajedničkog kućanstva (ili zahtjev odbija ako jedan od uvjeta nije ispunjen).

Pri dolasku u Njemačku s vizom vrši se prijava, obavi liječnički pregled i dobiva dozvola boravka (Aufenthaltserlaubnis), obično na godinu dana. S tom dozvolom boravka ne smije se raditi.

Ponovno ističemo kako je za dobivanje boravka u okviru spajanja obitelji obvezna viza.

Kada prestaje vrijediti dozvola boravka?

Ako je dozvola boravka izdana na određeno vrijeme, treba prije njezinog isteka zatražiti produženje jer njezinim istekom ona prestaje vrijediti. Tko posjeduje neograničenu dozvolu boravka ili pravo na boravak koji je također neograničen, mora posjedovati vrijedeću putovnicu jer sve dozvole boravka vrijede samo uz vrijedeću putovnicu. Stoga dobro treba paziti kada ističe putovnica, te na vrijeme zatražiti novu i onda otići u ured za strance i u nju prenijeti boravak.

Dozvola boravka prestaje vrijediti također ako netko boravi izvan Njemačke više od šest mjeseci (§ 44, točka 3 AuslG) u što većina naših ljudi nije upućena. To se posebno odnosi na brojne umirovljenike koji su se kod nekoga prijavili i nisu svjesni rizika ako ured za strance na bilo koji način dozna da su duže od šest mjeseci boravili izvan Njemačke. Tada im poništava boravak i odjavljuje ih „von amtswegen“.

Postoji iznimka za umirovljenike koji su najmanje 15 godina proveli u Njemačkoj i primaju mirovinu od koje mogu živjeti bez dobivanja socijalne pomoći. Oni mogu, kada se vraćaju u domovinu pri odjavi zatražiti po § 44 1a i 1b AuslG potvrdu da im se boravak ne poništava. S tom potvrdom se mogu u svako doba vratiti u Njemačku, naći stan, prijaviti i nastaviti boravak. Tko pri odjavi nije zatražio tu potvrdu, boravak mu se poništava i nema pravo na legalni nastavak boravka. Naravno da sa hrvatskom putovnicom bez vize može doći na kraće vrijeme kao turist.

Ured za strance može, ako za to postoje valjani razlozi, već izdanu dozvolu boravka opozvati i zatražiti da stranac u određeno vrijeme napusti teritorij Njemačke (Ausweisung). Ukoliko stranac to ne učini, tada mu se izriče mjera izгона (Abschiebung), i slijedi uhićenje i prisilno ga se izgoni iz Njemačke.

Za izgon moraju postojati razlozi, a ima ih više (§ 46 i 47 AuslG): povreda demokratskog i sigurnosnog sustava Njemačke, zloraba droga i opojnih sredstava, dobivanje duže vremena socijalne pomoći (osim onih koji imaju pravo na boravak), ako je izrečena kazna zatvora najmanje od tri godine ili u zadnjih pet godina više kraćih kazni, a može ga se protjerati ako je kazna i manja.

O izgonu odlučuje ured za strance. Protiv odluke postoji mogućnost žalbe, a potom tužbe upravnom sudu (Verwaltungsgericht). U takvim slučajevima dobro je uzeti odvjetnika.

Kazna izгона može biti na određeno i na neodređeno vrijeme. Stoga oni koji su jednom protjerani moraju o tome voditi računa da ne ulaze na teritorij Njemačke prije nego provjere kod ureda za strance koji je izrekao mjeru izгона je li ta mjera još na snazi. U protivnom će, ako budu provjeravani, biti uhićeni i naravno ponovno protjerani.

Posebnu zaštitu od izгона prema § 48 AuslG imaju stranci koji posjeduju pravo na boravak (Aufenthaltsberechtigung), koji posjeduju neograničenu dozvolu boravka, a rođeni su u Njemačkoj ili su kao djeca došli u Njemačku, njihovi bračni partneri, stranci čiji je bračni partner njemački državljanin i stranci kojima je priznato pravo na azil.

Također želimo upozoriti da u krajnjoj liniji ni jedan stranac nije apsolutno siguran za svoj boravak. Stoga treba poštivati njemačke zakone (što bi trebalo biti samo po sebi razumljivo), a čim se ispune uvjeti zatražiti pravo na boravak. Nijemci ne mogu izgnati iz Njemačke samo one koji posjeduju njemačko državljanstvo.

U sljedećem broju bit će govora o stjecanju njemačkog državljanstva. ■

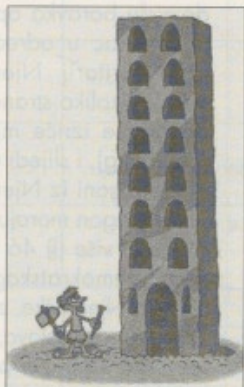
Grah od jučer

Uleti Ante u kuću kod Mate baš u trenutku dok je ovaj na šporetu kuhao grah. Vidi Mate da je Ante gladan, pa ga upita:

- Ante, bi li ti jeo graha od jučer.
- Bi, kako ne bi!
- Onda dodi sutra!

Konj je smršavio

Jedan je svećenik imao problema s viškom kilograma te se obratio liječniku za pomoć. Liječnik mu je savjetovao da ide više

puta tjedno na jahanje. Nakon mjesec dana liječnik ga upita kako napreduje. On će nato:

- Ja sam ostao na istom, ali je konj uspio smršaviti deset kilograma.

Svi vidjeli osim mene

Stoji mali Ivica u hodniku škole i plače. Dolazi do njega učitelj i pita ga:

- Zašto plačeš, Ivce?
- Zato što je profesor iz matematike pao niz stepenice od prvog kata do prizemlja.
- Dobro, dobro. Ne moraš zato plakati, nije mu ništa.
- Da, — plače Ivica i dalje — ali svi iz razreda su to vidjeli osim mene.

Na satu vjeronauka

- Vjeroučiteljica pita Ivicu.
- Ivce, tko je najgore prošao kad se vratio rasipni sin kući.
- Ivica razmišlja, pa će ko iz topa:
- Ugojeno tele!

Kad su muškarci rađali

Čita svećenik Isusovo rodoslovlje iz Evanđelja po Mateju: „Abraham rodi Izaka, Izak rodi Jakova, Jakov rodi Judu i braću njegovu ...”

Nato jedna žena u visokoj trudnoći reče:

- Blažena vremena kad su muškarci rađali!

O snovima

San (sanjanje) je duševna aktivnost za vrijeme spavanja. Fiziološki uzrok sanjanja je djelomična „budnost” mozgovne kore, do koje dolazi zbog različitih vanjskih i unutarnjih podražaja. Tako npr., ako su nam u hladnoj sobi otkrivene noge, sanjamo da stojimo u vodi, buka s ulice može uzrokovati snove o ratu, ruka, koja mlohavno visi sa kreveta, snove o tome da lećimo, poteškoće u disanju, snove o utapanju ili davljenju itd. Osim toga, prethodna uzbuđenost mozgovne kore (brige, intenzivna čuvstva) može djelomice ustrajati i za vrijeme spavanja, pa tako sanjamo o nekim situacijama, o kojima inače mnogo mislimo u budnom stanju. Kod sanjanja je misa-

ona kontrola svedena na minimum, i zato su snovi često vrlo, čudnovati i nelogični, a da to za vrijeme sanjanja ipak ne primjećujemo. Čini se, da snovi zapravo traju neusporedivo kraće, nego što to naknadno imamo dojam. Tako npr. čovjek sanja o dugim priprema oko ispaljivanjima nekog topa, o razgovoru sudionika kod tog posla, i kad konačno top „opali”, spavač se od detonacije budi i ustao, da se u sobi srušio neki predmet, koji je proizvodio štopot. Čitav san trajao je, dakle, samo dio sekunde. Pojedini ljudi često pridaju snovima neko naročito značenje, tumače ih na različite načine, smatraju da snovi predskazuju budućnost itd. Značajnu ulogu snovima u tumačenju neuroze pridaje psihoanaliza. ■

Poljupci sa sladoledom od kave

Sastojci za 15 poljubaca: 1/4 bjelanjka (od otprilike 8 jaja), 38 dkg šećera, 3 dkg škrobnog brašna, 1 žlica instant-kave, 1/4 l slatkog vrhnja, 3 žlice šećera, 20 dkg ukuhanih višanja, 2 omota sladoleda od vanilije. Za lim: pergament.

Svaki poljubac ima otprilike 275 kalorija.

Pokrijte lim pergamentom. Pećnicu zagrijte na 100 stupnjeva. Istucite čvrsti snijeg od bjelanjaka s polovicom šećera. Preostali šećer pomiješajte sa škrobnim brašnom i oprezno umiješajte u snijeg. Pjenu od bjelanjaka i šećera stavite u štrcaljku zvjezdolikog otvora i naštrcajte na pergament 15 ružica. Pecite poljupce 8 sati na srednjoj prečki. Vrata od pećnice neka budu pritvorena, a možete ih učvrstiti žličicom ili lopaticom. Čvrsto istucite slatko vrhnje sa šećerom. Otopite instant-kavu u žlici vrele vode, pa umiješajte u tučeno vrhnje. Uspite u štrcaljku i naštrcajte u krug na svaki poljubac. Stavite na to ocijeđene višnje i sladoled, ukasite višnjama i odmah poslužujte. ■

RJEŠENJE IZ PROŠLOG BROJA

O	K	O	V	R	A	T	N	I	K	□	B	A	S
H	R	V	A	T	S	K	A	□	A	D	O	L	F
M	I	N	G	□	S	A	B	O	N	I	S	□	E
E	S	O	□	P	A	N	□	S	T	A	N	A	R
□	T	V	O	R	N	I	C	A	□	N	A	D	O
U	N	I	K	A	T	N	I	□	R	A	I	M	I
S	A	N	□	K	E	A	T	O	N	□	H	I	D
U	D	A	J	A							M	E	R
D	A	□	O	N							A	R	A
□	E	T	A	T							U	C	L
M	U	R	K	O							R	E	□
A	R	S	I	N							O	G	A
R	O	□	M	□							V	O	D
I	P	E	□	O	R	K	□	K	R	I	V	A	C
A	E	R	O	B	□	O	H	O	□	Ć	I	□	R
Z	□	I	D	R	□	M	A	R	S	□	N	U	T
E	K	S	□	O	S	A	M	Z	E	M	A	L	J
L	E	T	I	C	A	□	A	O	K	I	□	A	T
L	A	I	C	I	Z	A	M	□	A	V	A	R	I

Nagrađen: Nikola Sarić, Lindlar

ZWIEFALTEN

Ivan Jeleč —
stalni đakon

U subotu 29. svibnja za stalnog đakona je zaređen Ivan Jeleč u Zwiefaltenu. Rođen je 22. listopada 1959. u Gornjim Božincima, općina Derventa. Oženjen je i otac je troje djece. Po zanimanju je bolničar i radi u Bürgerhospitalu od 1991.

„Moj posao bolničara posebno je djelovao na mene. Kroz svakodnevne susrete s bolesnicima doživljavao sam konkretnu bol, patnju, borbu između života i smrti, ogorčenost i napuštenost. Upravo baš to iskustvo otvaralo je moje oči da u svakom čovjeku nastojim prepoznati Božje dijete, a samim tim i svoga brata ili sestru.“ Nakon pet i pol godina školovanja uz posao, zaređen je zajedno s još šest svojih kolega Nijemaca,

za stalnog đakona biskupije Rottenburg-Stuttgart. „Na ovaj način zahvaljujem svima koji su na bilo koji način doprinijeli, bilo savjetom bilo molitvom, bilo potporom ili na bilo koji drugi način. Najviše zahvaljujem svojoj obitelji, svojoj dragoj supruzi i mojoj dragoj djeci, Tomislavu, Anti i Dolores. Bez njihove potpore nikada

ne bih stigao do cilja. Ivan Jeleč kao đakon djeluje u njemačkoj župi St. Georg u Stuttgartu. Njegova pastoralna zadaća je rad s mladima koji su daleko od Crkve. Ivan, koji je ujedno i šesti Hrvat stalni đakon u Njemačkoj, također asistira i u misnim slavljenjima u tamošnjoj hrvatskoj katoličkoj misiji.

KOBLENZ

Kršteno četvrto dijete

Sveta misa na svetkovinu Duhova u HKM Koblenz bila je svečanija nego obično. Naime, mlada obitelj Ante i Gordane Serdarušić, članice župnoga vijeća, toga dana krstili su svoje četvrto dijete, maloga Franju, a u svom sretnom braku još imaju Božu, Jakova i Ivana. Božo i Jakov su ministranti i čitači na misi. U misiji Koblenz to je već deveto ovogodišnje krštenje. Voditelj misije mons. Alojzije Petrović je u toj prigodi kazao: „Posebno mi je drago kada vidim da mlade obitelji ovdje u Koblenzu imaju više djece, što znači da će i Hrvata biti. Dao Bog da se jednog dana vrate u svoju domovinu.“ Biranim je riječima o roditeljima Gordani i Anti govorila dosadašnja pastoralna suradnica Dragica Zimbek.

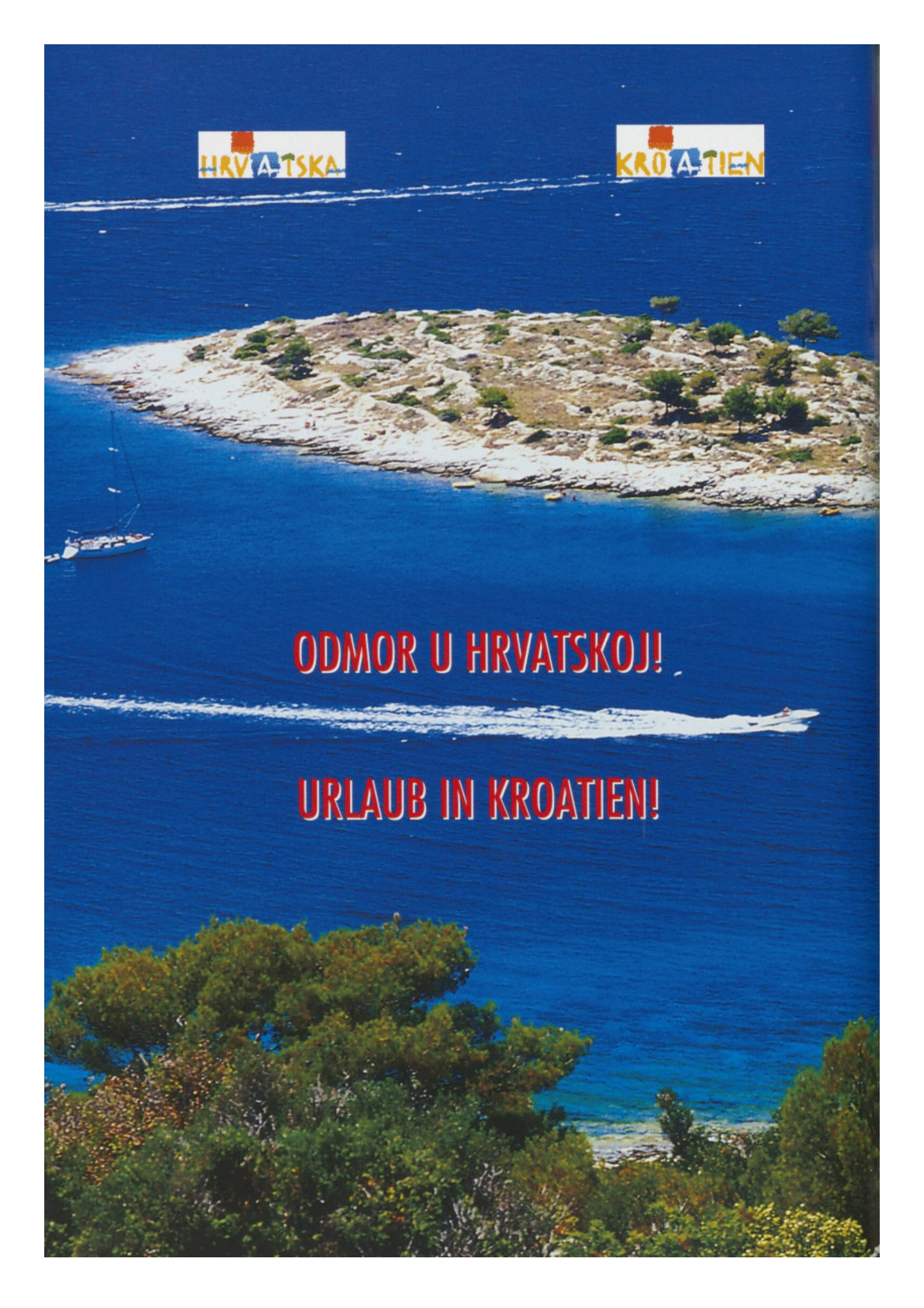
GIESSEN

Tanja i Željko pred oltarom

Pred oltarom Crkve sv. Bonifacija u Giessenu su 5. lipnja Tanja Nikolić i Željko Glavaš rekli jedno drugom svoj „Da“ za zajednički život u kršćanskom braku. Sakrament ženidbe mladenci su si podijelili pod euharistijskim slavljem, koje je predvodio i ženidbenu privolu potvrdio voditelj HKM Giessen fra Marijan Petričević. Liturgijsko slavlje mladenci su sami aktivno pripremali i oblikovali. Uz aktivno sudjelovanje cijele zajednice, koja je zdušno i molila i pjevala, liturgiju su krasili i solo nastupi, kako instrumentalni, tako i vokalni. Neka ih Gospodin blagoslovi u svim trenucima i na svim putovima njihova bračnoga života.

M.V.

HRVATSKA

KROATIEN

ODMOR U HRVATSKOJ!

URLAUB IN KROATIEN!